

Jesenice 27. februarja 1970

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE

— Ureje redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezarni« Zelezarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

ZELEZAR

Izvajanje sanacijskega programa v letu 1969

Finančni oziroma poslovni rezultat Zelezarne v letu 1969 je bil v veliki meri rezultat izvajanja sanacijskega programa, ki je vseboval tako notranje kakor tudi zunanje ukrepe za saniranje stanja, v katero je iz znanih razlogov podjetje zašlo leta 1968. Pri notranjih merah je predvsem omeniti naslednje:

Določena racionalizacija tako v tehnologiji kakor v organizaciji dela, povečanje produktivnosti tako fizično kakor vrednostno ter ustrezno temu zmanjšanje zaposlenih. Racionalnejša poraba nekaterih vrst goriv, posebno koksa, kar je v veliki meri vplivalo na znižanje proizvodnih stroškov in ukrep glede višine OD, ki so v masi ostali zamrznjeni na nivoju IV. kvartala 1968.

Izmed zunanjih ukrepov, ki so sanacijsko delovali v letu 1969, je omeniti predvsem moratorij za odplačila investicijskih kreditov JIB in KBH, preložitve nekaterih občinskih obveznosti, sanacijski kredit v iznosu 50 milijonov din in sicer od republiških skupnih rezerv ter poslovnih bank KBH in GKB ter končno povečanje cen proizvodov veče 114 najprej za 5 % ter kasneje še za 3 % oz. skupno 8,15 %. Gledano kompleksno je bila sanacija dokaj uspešna, vendar nekateri zahtevki, ki bi bistveno olajšali položaj železarstva, niso bili realizirani, ki pa imajo posebno za letošnje in nadaljnja leta bistven vpliv na poslovno železarn. Pri tem omenjamo še nerealizirane postavke:

— Zahteva po stalnih obratnih sredstvih, kar je bistvene pomena za doseglo likvidnosti v letu 1970.

— Olajšave pri dolgoročnih kreditih tako glede interkalarnih obresti, kakor tudi višine normalnih obresti.

— Odobritev dodatnih sanacijskih kreditov.

— Oprostitev obresti na poslovnih sklad.

— Ureditev problema prodajnih cen proizvodov CM na tak način, da bi z določenim mehanizmom lahko sproti kompenzirali tako zunanje, kakor notranje podražitve.

— Zasigurati investicijske kredite za realizacijo srednjeročnega razvoja slovenskih železarn.

(Lz poslovnega poročila Zelezarne za leto 1969)

Popravek

V zadnji številki Zelezarja je v zapisu iz 23. seje upravnega odbora ZJZ tiskarski škrtat žopet ponagajal: Namesto pravilno: generalni sekretar ZJZ Djordje ANDREJEVIČ, je bilo napisano Djordje Marjanović. Prosimo, da napro oprostite.

Vprašanje slovenskih sindikatov zveznemu izvršnemu svetu

Predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je včeraj pismeno zaprosil zvezni izvršni svet za informacijo, na kakšen način in kdaj bo federacija izpolnila svoje stare obveznosti do gospodarstva.

To pismo predsednika slovenskih sindikatov zveznemu izvršnemu svetu je v skladu z oceno o rezultatih ukrepov za odpravo nelikvidnosti v gospodarstvu, ki jo je sprejelo predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije na svoji seji 9. februarja. Na tej seji je vodstvo slovenskih sindikatov pozitivno ocenilo prizadevanja delovnih organizacij, bank, skladov skupnih rezerv in družbenopolitičnih skupnosti v uresničevanju ukrepov za odpravljanje nelikvidnosti, ki so že dala prve rezultate, hkrati pa je ugotovilo, da so tudi nepokrite obveznosti federacije do gospodarstva eden izmed zelo pomembnih vzrokov za njegove sedanje težave.

(Interne informacije republiškega sveta sindikatov Slovenije 14/VI.)

Prvine proizvodne in človekove lastnosti, ki vplivajo na delo

Proizvodni proces — prilagajanje prirode človeškim potrebam

— sestavljajo tri bistvene prvine:

- ljudje s svojimi proizvodnimi izkušnjami in delovnimi navadami,
- sredstva za delo (orodje, stroji, tehnične naprave),
- predmeti dela (surovine).

3. kot interesi, nagnjenja in stilišča ali na splošno povedano motivacija, to je tisto, kar človek hoče.

Iz navedenega sledi, da naši proizvodni rezultati odražajo našo sposobnost, naše znanje in našo pripravljenost za proizvodnjo. Vsi trije faktorji opredeljujejo učinek, kar je razvidno iz naslednje formule: učinek = sposobnost X znanje X motivacija

Učinek je torej 0, če je odsoten en sam faktor, poveča pa se s povečanjem vrednosti kateregakoli faktorja. Ali drugače povedano: niti največja motivacija ne more popolnoma nadoknaditi sposobnosti ali znanja oz. niti najboljši strokovnjaki ne morejo biti učinkoviti, če niso motivirani za delo. O tem, kateri faktor je pri nas najbolj odsoten, je težko dati dokončno sodbo. Podatki kažejo vrsto pomanjkljivosti na tem področju. Vzemimo za primer začetne težave nove valjarne žice. Medtem ko pri gradnji novega obrata in na področju tehnologije v ožjem pomenu besede nismo imeli izrazitih težav, so le-te nastopile s pričetkom poizkusnega obratovanja. Vse premalo so bila obdelana področja, kot so: usposabljanje kadrov, organizacija dela, komunikacijske poti (npr. med proizvajalci in vzdrževalci) itd. Nujnost nas je prisilila (pomanjkanje žice), da so isti organizatorji in vodje proizvodnje začeli teamsko reševati nastale probleme in rezultati kažejo, da so v zelo kratkem času uspeli odpraviti pomanjkljivosti in dvigniti proizvodnjo na planirano višino. Verjetno je na to vplivala tudi finančna situacija.

(Nadalj. na 2. str.)

V tem tednu so v sivi livarni prenehali z vlivanjem kokila. Zadnje priprave so že odpeljali v železarno Štore, kjer bodo nadaljevali s proizvodnjo. Tako bo livarna v Štorah oskrbovala tudi našo Zelezarno s kokilami.

V naši livarni so uvedli proizvodnjo kokila pred 73. leti, to je leta 1897. Obratovodstvo livarne žal nima podatkov o proizvodnji kokila med obema vojnima in med drugo svetovno vojno, toda razpolaga z zelo natančnimi podatki o proizvodnji kokila po osvoboditvi. Od leta 1945 dalje so vlili 161.000 ton kokila. Iz podatkov je razvidno, da so vrsto let vliвали po 5,6 in 7.000 ton, leta 1964 in 1965 pa celo po 10.000 ton kokila.

Obratovodja livarne Jože Bertonec in delovodja Teodor Vister sta nam povedala, da je bilo pri proizvodnji kokila zaposlenih 15 delavcev, ki jih bodo razporedili na ustrezna delovna mesta. Na sliki naši sodelavci — kokilarji, ki so bili zaposleni pri vlivanju kokila v naši sivi livarni.

Kultura in delavski razred

Razglašanje spoznanja v različnih dokumentih in proglasih, da na kulturo in njen razvoj ni mogoče več gledati s stališča sedanje delitve dela in da jo ni mogoče več obravnavati kot splošno potrošnjo, še ne pomeni, da je spoznanje, da je kultura del skupnega družbenega dela, ki se reproducira skupno z drugimi elementi proizvodnje, že prešlo tudi v zavest oblikovalcem družbeno-političnega in ekonomskega življenja. To spoznanje in ogromen razkorak med razvojem kulture in ostalim razvojem je pogojevalo tudi osnutek zakona o kulturnih skupnostih in financiranju kulturnih dejavnosti. Toda kljub uvodnemu spoznanju in kljub pozitivnim prizadevanjem, da se to področje uredi z zakonom, se še vedno odpira množica vprašanj, ki jih niti spoznanje, niti zakon sama po sebi ne bosta razrešila.

Če te uvodne misli vzporedimo z vlogo in nalogami sindikalne organizacije, moramo kritično priznati, da se sindikat kljub svoji aktivnosti, kljub svoji zgodovinski vlogi in kljub kongresnim resolucijam in priporočilom na tem področju ni dovolj angažiral. V svoji družbeno-politični akciji bi se moral sindikat zavzemati in prizadevati za ustvarjanje takih odnosov, v katerih bi delavski razred prevzemal odgovornost za kulturno politiko in bo tudi njen odločujoči subjekt. To pa zato, ker je prav delavski razred tisti, ki mora biti zaradi svoje zgodovinske vloge zainteresiran, da postane kultura splošna družbena vrednota in notranja vsebina svobodne človeške osebnosti. Delavski razred bi moral postati ustvarjalec svobodne kulture. Sicer pa bi se moral sindikat večkrat soočiti s pozitivno vsebino, oblikami in metodami dela predvojnih naprednih sindikatov, ki so bolj spoštovali zgodovinsko poslanstvo delavskega razreda v pogledu kulturnega razvoja, kakor ga spoštujemo danes.

Ob teh ugotovitvah se odpira vprašanje, ali je mogoče že s samim zakonom in proglasi ter resolucijami spremeniti v naših glavah odnos do duhovne kulture, ali je mogoče naenkrat spremeniti naša gledanja na ta vprašanja? Če urejamo neko področje z zakonom, potem to pomeni, da je bilo to področje doslej neurejeno, da je vladala določena nenačrtovitost, čeprav smo imeli ustanove in postave za to, čeprav smo imeli množico razglasov in resolucij. Zanimarjemo, neorganizirano ali ne dovolj razvito, ali kakorkoli že pa zato, ker smo to področje družbenega dela doslej urejali le z dobro voljo in z razumevanjem ali nerazumevanjem potreb duhovne kulture. Zato, ker kljub vsemu kulture še ne obravnavamo kot del skupnega družbenega dela, ki se obnavlja z drugimi elementi proizvodnje.

Tu pa nastopi osnovno vprašanje. Če nam doslej kljub prizadevanjem, pričevanju, pisanju, proglasom, resolucijam in priporočilom ter kljub dnevnemu vplivanju svetovne kulture na nas, ni uspelo spremeniti našega odnosa in razumevanja tega področja, ali bo to zmogel zakon? Čeprav bo zakon zagotavljal višja in bolj trajna finančna sredstva za kulturo v občini, ali to že pomeni tudi povečanje zanimanja za kulturo in kulturnih potreb med ljudmi? V zadnji številki *Železarnarja* smo brali sestavek Zlotačenja jeseniške knjižnice, zato tudi primer s knjižnico, čeprav bi lahko to primerjavo navedel tudi z drugimi dejavnostmi. Ali bi na primer s 100 % povzvišanjem dohodkov knjižnici tudi za enak odstotek dvignili bralno kulturo oziroma potrebe občanov po branju? Prav gotovo ne brez druge aktivnosti, čeprav ne zanikam tudi večjih potreb za finančno-materialno rast kulture. S tem sem hotel poudariti, da bi morali mnogo bolj kakor o denarju, govoriti o kulturnih potrebah in o pravicah delovnih ljudi pri zadovoljevanju kulturnih potreb, ki jim jo daje naša ustava.

Naše bodoče razgovore bi torej morali usmeriti na tri osnovna vprašanja: RAZVITOST KULTURNIH POTREB — USTAVNE PRAVICE OBČANOV PRI ZADOVOLJEVANJU KULTURNIH POTREB — RAZVIJANJE IN SPODBUJANJE KULTURNIH POTREB TER RESNIČNIH KULTURNIH VREDNOT.

Če strnem napisane misli in osnovne naloge sindikata pri ustvarjanju pogojev za bolj organiziran in bolj sistematičen razvoj potreb delavcev po kulturnih vrednotah, so le-te:

- uveljavljanje organiziranega vpliva neposrednih proizvajalcev in delovnih ljudi pri oblikovanju programske vsebine kulturne dejavnosti v občini in

- da skupaj s kulturnimi ustanovami in kulturnimi delavci razvija načrtno in trajno propagando za resnične kulturne vrednote in borbo, da se umetniška dela in kulturne usluge čim bolj izkoristijo.

Dokler se sindikalna organizacija, kot organizirana sila delavskega razreda, ne bo zavestno lotila teh nalog, tako dolgo bomo še govorili o ogromnem razkoraku med razvojem kulture in materialnim razvojem.

acija, vendar ne smemo pozabljati, da je za uvajanje nove tehnologije treba vsestransko proučevati človeški faktor. Med drugim ne gre zanemarjati človekovega zadovoljstva ob izvršenem delu (ki se ga ne da kompenzirati z denarjem), dela pa ne more v redu izvršiti, če ni za to usposobljen. Zelo verjetno je, da bi valjarna žice začela prej normalno obratovati (razume se, da bi bilo s tem tudi manj hude krvi), če bi pri planiranju upoštevali tudi človeški dejavnik v industriji. Učinek bi bil na vsak način večji, kajti s predhodnim upoštevanjem prej naštetih faktorjev, ki smo jih v končni konsekvenci morali upoštevati, bi bila motivacija v obratu večja; z uvajanjem delavcev stare valjarne žice na nova delovna mesta, bi si ti pridobili dodatno funkcionalno znanje; s psihološko selekcijo delavcev pa bi jih pravilneje razporedili po delovnih mestih, s tem bi — če gledamo obrat v celoti — povečali njegovo delovno sposobnost.

O sposobnostih in znanju bomo obširneje govorili v naslednjem poglavju, že v tem pa želimo spregovoriti o motivaciji. Da ne bomo zašli na stranpota, moramo najprej opredeliti ta pojem. Človekova aktivnost se ne rodi sama iz sebe. Da do nje pride, so potrebne določene notranje spodbude in določeni zunanji vplivi. Vse to, kar privede do aktivnosti, kar jo usmerja, ji daje določeno intenziteto in trajanje, imenujemo motivacijo.

V *Železarni* veliko delavcev enači motivacijo z denarjem. Ti ljudje preveč poenostavljajo človekovo naravo. Človek nima samo primarnih potreb, ki jih v glavnem lahko zadovoljuje z materialnimi dobrinami, ampak tudi sekundarne (socialne, pridobljene), ker je človek socialno bitje. Čuti npr. potrebo po druženju ali pripadnosti, med socialne potrebe pa spadata tudi status in ponos. Da bi dosegli družbeni položaj, da nas drugi spoštujejo in občudujejo, se odrekamo mnogim razumljivim ciljem. Ljudje npr. rajši sprejemajo slabše plačane dela uslužbencev, kot dobro plačana dela delavcev. Naslov včasih prinaša večje zadovoljstvo kot povišana plača. Razumljivo je, da s prej naštetimi dejstvi ne zanikamo, da je plača močno motivacijsko sredstvo, hoteli pa smo poudariti, da ni edino. Močno motivacijsko sredstvo je le v primeru, če je nagrajevanje vsestransko strokovno obdelano in s tem objektivizirano, kar za naše nagrajevanje ne drži povsem, saj se z nekaj mesečnim delom neke komisije nagrajevanje ne da objektivizirati.

Drug faktor, ki hromi našo motivacijo in povzroča slabe odnose med ljudmi je priljubljeno vzgojno sredstvo — kaznovanje. Če izhajamo iz predpostavke, da je večina članov delovne skupnosti vestnih, prizadevnih in pridnih

pri delu, potem dosežanja politika pohval in kazni ni opravičljiva. Kljub temu, da smo v zadnjih letih uvajali različne oblike priznanj za dobre delavce (diplome, plakete, javne pohvale, denarne nagrade itd.), še vedno prevladuje število izrečenih kazni (v letu 1969 — 468 izrečenih kazni in 393 pohval). Razen tega je pri izbiranju teh motivacijskih sredstev potrebno upoštevati primeren čas, kraj in način. Uspešnost motivacijskih sredstev pa je odvisna tudi od doslednosti in pravilnosti vodij in organizatorjev dela.

Tretji faktor, ki slabi motivacijo, so konfliktna situacija. Vzroke zanje moramo iskati tako v *Železarni* kot zunaj nje. Notranji vzroki so: heterogena struktura zaposlenih, premalo obdelani kriteriji nagrajevanja in napredovanja, slabi pogoji dela, utrujenost itd.; zunanji pa so: neurejene stanovanjske razmere, neurejeno otroško varstvo, prehrana itd. V normalnih okoliščinah človek rešuje konfliktna situacija z razumskim reagiranjem, ki se sestoji v aktivnem spreminjanju situacije ali spreminjanju svojih ciljev. Če pa je dalj časa v situaciji, ki mu ne omogoča zadovoljitve osnovnih potreb, lahko pride do posebnega stanja čustvene napetosti in nezadovoljstva, kar se pri nas odraža v pogostih sporih v kolektivu, nezadovoljstvu in povečani fluktuaciji.

Četrty faktor, ki pomembno vpliva na motivacijo, so stališča. Ker se *Železarna* že nekaj let bori za obstoj, so se prej ugodna stališča delavcev do *Železarne* spremenila v neugodna. Prav zaradi tega morajo uprava podjetja, samoupravni organi in družbeno politične organizacije dobro premisliti, preden se odločijo za določene ukrepe, ker si zaradi neugodnih stališč delavcev *Železarne* ne morejo privoščiti spodrsrljavev. Da imajo delavci negativno stališče do *Železarne*, govore naslednji podatki: prekinitev dela, precejšnja odsotnost (neopravičeni izostanki, zamujanje, bolovanje), velika fluktuacija, odpor do različnih ukrepov, tudi dobrih, in

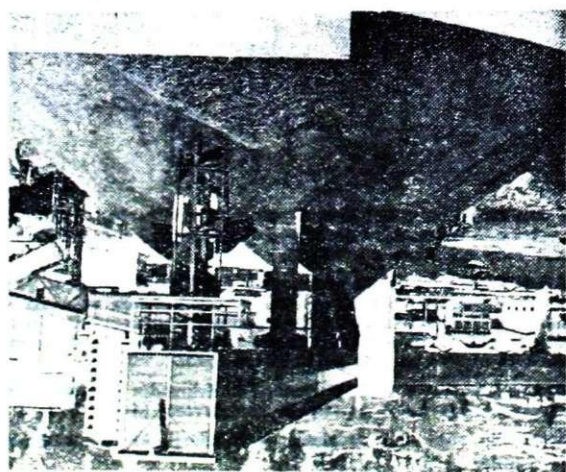
pa dejstvo, da delavci *Železarne* svojih otrok ne orientirajo v *Železarske* poklice.

Še posebno aktualen je peti faktor, ki vpliva na motivacijo strokovnjakov. Spregovoriti želimo o premajhnem delegiranju posla v tovarni. Medtem ko smo v preteklem letu s novo samoupravno organizacijo (od delavskega sveta tovarne do delovne skupine) naredili velik korak naprej v prenašanju odgovornosti in pristojnosti, smo premalo storili na delegiranju odgovornosti in pristojnosti na posamezne vodje in organizatorje dela. Posledice tega se kažejo v preveliki obremenjenosti določenih kadrov in istočasno ugotavljanju premajhne samostojnosti in premajhne angažiranosti drugih kadrov. Izhajajoč iz dejstva, da je bistvo delegiranja v sodobnem smislu besede krepitev podjetja s prenosom odgovornosti na posameznike, ker aktivira človekove rezerve v podjetju. Delegiranja se ne sme omejevati samo na nekoliko ljudi na vrhu, ampak mora prodreti do samih korenin in podjetej. Težišče delegiranja mora sloneti na usposabljanju kadrov, ki jim zaupamo, da sami odločajo, ne da obremenjujejo svoje predpostavljene z iskanjem njihovih nasvetov in odobritev. Ključ sodobnega delegiranja leži v besedi »zaupati«. Delegirati neki osebi torej pomeni:

- a) predati ji delo
- b) zaupati v njeno sposobnost, da ga bo vestno in odgovorno izvrševala. To je povsem nekaj drugega kot: »Če boste delali samo tisto, kar vam bom rekel, se bova odlično ujemala.« Zdi se, da imajo pri nas kljub samoupravnemu sistemu mnogi vodilni delavci preveliko socialno moč (ne pa aдекватne odgovornosti). Iz izjav strokovnjakov, ki so fluktuirali, je razvidno, da je tudi to eden od vzrokov za odhod.

Našteli smo le najvažnejše faktorje, ki vplivajo na motivacijo delavcev pri delu, čeprav še niso obdelani vsi.

(Iz poročila kadrovske službe »Problematika kadrovske dejavnosti v *Železarni Jesenice*«, podanem na 9. seji DS 2J).

Danes tako dragocena metalurška surovina

Obstoječe potrebe za številnejši vpis v železarsko poklicno šolo

Lanski vpis na železarsko poklicno šolo ni bil zadovoljiv. Ker obstoječe perspektivne potrebe po vzdrževalcih raznih profilov, ki jih zahtevajo sodobnejše naprave in nadaljnji razvoj Železarn, so se predstavniki kadrovskega sektorja, ZIC in službe poklicnega usmerjanja dogovorili, da bodo v letošnjem marcu in aprilu izvedli širšo akcijo v osnovnih šolah, zlasti v naši in sosednji občini.

V šolskem letu 1970/71 bodo sprejeti v:

ŽELEZARSKO POKLICNO ŠOLO:

- 60 ključavničarjev (od tega 6—8 deklet),
- 30 električarjev (od tega 6—8 deklet),
- 10 strugarjev (od tega 5 deklet),
- 10 vodovodnih instalaterjev,
- 10 kleparjev,
- 20 talilcev,
- 10 livarjev,
- 30 valjavcev,
- 30 hlad. valjavcev inžičarjev (lahko s 6. ali 7. razr. osnovne šole).

TEHNIŠKO SREDNJO ŠOLO:

- 30 dijakov v metalurški odsek,
- 30 dijakov v strojni odsek.

Dogovorili so se, da bodo 8 teh poklicnih govorili učencem 8. razredov osnovnih šol naše in radovljiške občine, na Tolminskem, Dolenjskem in Stajerski. Med interese za vpis v ZPS in TSS bodo razdelili novi prospekt o možnostih šolanja na Železarskem in izobraževalnem centru. Poklicna predavanja in informiranje pa bodo izvedli tudi na jeseniški gimnaziji.

Proti koncu aprila pa bodo v sodelovanju s službo za zaposlovanje na Jesenicah izvedli tudi javno prireditve: Kaj veš in znaš o železarskih poklicih. Tekmovali bodo učenci osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine za nagrade, ki jih bo podelila Železarna. Z ravnatelji osnovnih šol se bodo dogovorili, da bodo z učenci osmih razredov obiskali obrate Železarn in delavnice ZPS.

Vse bolj prevladuje spoznanje, tako v Železarni kot na ZPS, da se s primerno dejavnostjo poklicnega prosvetljanja ni informiranja da doseči večji vpis mladine na ZPS in TSS.

ZPS je priznana izobraževalna ustanova. V povojnem obdobju je na ZPS absolviralo 1.881 učenec, od tega 304 metalurških in 1577 učenec kovinskih poklicev. TSS pa je v dvajsetih letih svoje strokovne dejavnosti izobrazila 374 metalurških in 69 strojnih tehnikov.

Mnogi učenci ZPS, ki so nadaljevali šolanje in so postali strokovnjaki, so danes že na vodilnih delovnih mestih v Železarni ali drugod v državi.

Sola s strokovnim ugledom kot ga ima ZPS in TSS je in bo najboljša pot izobraževanja, ki jo bodo letos in tudi v prihodnje izbirali mladi, ki si želijo znanja in delovnega ugleda.

— m

Seja predsedstva TO OO sindikata

Predsednik TO OO sindikata Železarn Srečko Mlinarič je za 16. sejo predsedstva TO predlagal štiri točke dnevnega reda. Najprej so člani predsedstva obravnavali predlog reševanja stanovanjske problematike. Stališča sindikata o stanovanjski problematiki so že znana in smo tudi mi lani obširneje pisali o tem. Tudi odbor za življenjske pogoje in rekreacijo pri DS Železarn je obravnaval predlog kadrovskega sektorja. TO OO sindikata železarn Jesenice bo predlog posredoval skupaj s svojimi stališči delavskemu svetu Železarn na današnji seji.

Predsedstvo TO OO sindikata je zatem obravnavalo tudi predlog koriščenja dopustov. Da ne bi spreminjali pravilnika o delovnih razmerjih, ki tudi govori o dopustih z ozirom na uvedbo skrajšanega delovnega časa, je kadrovski sektor posredoval predlog odboru za življenjske pogoje in rekreacijo, ta pa naprej sindikatu Železarn. Predlog vsebuje določene spremembe, predvsem zato, ker so sedanji dopusti članov kolektiva dodeljeni na osnovi 48-urnega in tudi 56-urnega tednika v nekaterih obratih Železarn. Zaradi prehoda na skrajšani delovni čas pa se seveda zmanjša učinkovitost delovni čas, spremembe, ki jih vsebuje predlog kadrovskega sektorja oz. odbora za življenjske pogoje in rekreacijo pa so naslednje:

od 27 do 30 dni dopusta = 5 dni na proste dneve
od 23 do 26 dni dopusta = 4 dni na proste dneve
od 19 do 22 dni dopusta = 3 dni na proste dneve
od 16 do 19 dni dopusta = 2 dni na proste dneve
od 14 do 15 dni dopusta = 1 dan na proste dneve

OBVESTILA DOPISNIKOM

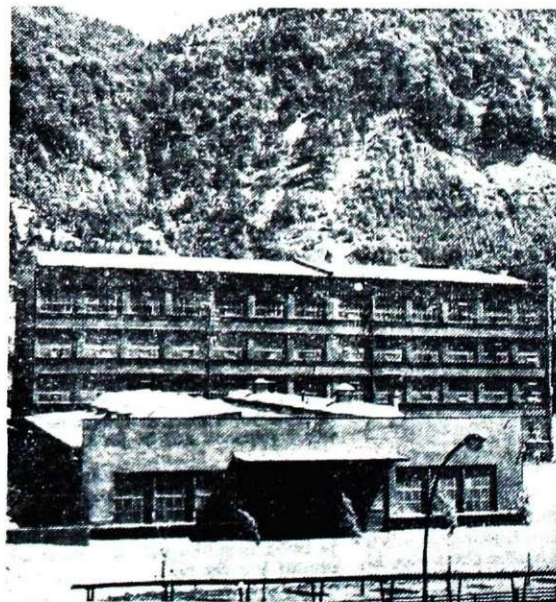
Ker smo v zadnjem času dobili nekaj nepodpisanih, vendar uporabljenih člankov, prosimo vse dopisnike, da se pod sestavek podpišejo, čeprav ne želijo, da je njihovo ime objavljeno, ker po zakonu o tisku nepodpisanih sestavkov ne smemo objavljati.

Obenem prosimo, da vse daljše sestavke dostavljate uredništvu že v torkih, le krajše in nujne v sredo dopoldan do 11. ure.

Uredništvo.

SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Danes, 27. februarja je predsednik DS Železarn Franc KOBENTAR, sklical 9. redno sejo delavskega sveta. Na seji bodo poleg pregleda izvrševanja sklepov zadnje seje in poročil odborov, obravnavali tudi zaključni račun za leto 1969 in poročilo kadrovske službe o problematiki kadrovske dejavnosti v Železarni, govorili pa bodo tudi o ukrepih ob pomanjkanju metalurškega vložka. O seji bomo poročali v prihodnji številki.

V tej hiši se je v povojnem obdobju usposobil čez 2.000 metalurških delavcev

Ker so nekateri člani kolektiva odšli v druga podjetja in v JLA, je predsedstvo TO OO sindikata pripravilo spremeni-valni predlog za nekatere odbore in komisije pri DS Železarn. Ob koncu seje so razpravljali še o sanacijskem programu gostinskega podjetja Železar in s tem v zvezi o ukrepih, ki jih predvidevajo samoupravni organi tega podjetja. O konkretnih stališjih in sklepih sprejetih na seji predsedstva bomo še pisali.

Železarski globus

JAPONSKA — Japonske železarn uvažajo iz leta v leto večje količine železove rude iz najrazličnejših delov sveta. V preteklem letu so uvozile okoli 52 milijon ton te železarske surovine. V letu 1973 računajo na več kot podvojen uvoz železove rude in sicer v višini 112 milijonov ton. Ob koncu preteklega leta je največja železarska družba Yawata Iron and Steel Co. podpisala pogodbo z rudniki železove rude v južnoameriški državi Čile. Po tem sporazumu bo v prihodnjih 21 letih uvozila iz te države 73 milijonov ton železove rude v vrednosti okoli ene milijarde dolarjev.

JUGOVZHODNA AZIJA — Po japonskih podatkih bodo potrebe držav jugovzhodne Azije za jeklom porastle od sedanjih 14 milijonov ton v letu 1975 na 27,4 milijonov ton. Od tega v Južni Koreji na 3,3 milijone ton (sedaj 1 milijon ton), Hong Kongu na 550.000 ton (383.000 ton), Čangkaškovi Kitajski na 1 milijon ton (910.000 ton), Filipinih 1,7 milijonov ton (1 milijon ton), Indoneziji 472.000 ton (290.000 ton), Maleziji 914.000 (430.000), Laosu, Kambodži in Južnem Vietnamu 370.000 (182.000), Burmi 300.000 (210.000), Indiji 14 milijonov ton (7 milijonov ton), Pakistanu 1,8 milijonov ton (1,2 milijona ton) in Cejlonu 580.000 (181.000 ton).

KANADA — Po kanadskih podatkih nameravajo v razdobju 1969—1973 v svetu (brez socialističnih držav) investirati v proizvodnjo niklja 1,2 milijarde dolarjev. S tem bodo povečali sedanje proizvodne zmogljivosti, ki se gibljejo okoli 400.000 ton letno, za 48 %. V preteklih petih letih so povečali svetovno proizvodnjo niklja za 30 %. Vendar je istočasno narasla tudi poraba za 40 %. Posledica je seveda stalno pomanjkanje niklja na svetovnem tržišču in njegova visoka cena.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA V ŽELEZARNI

SOBOTA, 28. 2.:		
inž. Franc MLAKAR, elektroodn. odd.	543	790/35
NEDELJA, 1. 3.:		
inž. Dušan SIKOSEK, energetski obrati	302	775
PONEDELJEK, 2. 3.:		
Ciril ODLASEK, valjarne Javornik	620	776
TOREK, 3. 3.:		
inž. Janko PERNE, valjarna Bela	848	723
SREDA, 4. 3.:		
inž. Karel RAVNIK, elektro jeklarna	433	790/27
ČETRTEK, 5. 3.:		
inž. Jaka SOKLIC, strojne del.	556	888
PETEK, 6. 3.:		
inž. Franc VICAR, predelovalni obrati	743	83/141

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 14.30 do naslednjega dne do 6.30. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vratarjev.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Seminār

V okviru predavanj o družbeno-politični vzgoji mladih je v torek, 24. februarja predaval o sodobnih delavskih gibanjih Stane REV. To zanimivo predavanje pa je poslušalo porazno nizko število mladincev (15). Tu pa je vsak komentar verjetno odveč.

Tov. Rev je takoj na začetku poudaril, da bo predavanje v tesni zvezi s prejšnjimi predavanji in nekakšno nadaljevanje in dopolnilo le-teh. Potem je na kratko obrazložil nekaj pojmov, ki so nastopali v kasnejši razlagi.

Nato je prešel na tolmačenje časa in pogojev, ko so nastajala prva delavska gibanja, katera je razčlenil v tri osnovna obdobja. Vsa ta obdobja je predavatelj razčlenil in popestril z izrazitimi primeri, ki so bili v tistem času zastopani v teh treh obdobjih.

Dotaknil se je tudi takratnega mednarodnega gibanja, utopizma in pogojev za socialistično revolucijo, ki bi po Marksovih besedah morala izbruhniti najprej v močnih industrijskih državah. Kasneje pa se je izkazalo, da je zaradi drugačnih pogojev počil eden najmanjših členov v verigi industrijskih razvitih držav — takratna carska Rusija.

Tov. Rev je nadaljeval z obrazložitvijo prvega programa delavskega gibanja, ki ga imenujemo — komunistični manifest. Ta program, ki sta ga leta 1848, po dolgem proučevanju razmer in razvoja družbe izdala Marks in Engels, je še danes zelo aktualen. Marksova KP pa je bila organizacijsko tako izpopolnjena, da so marsikatero idejo zastopane še v današnjem sistemu in so temeljni kamen političnih organizacij.

Po letu 1857, ko zopet nastopajo krize v kapitalističnem svetu, pa se širjenje socialističnih strank prenese iz takrat najbolj industrijsko razvite države Anglije v Nemčijo.

Nato je predavatelj omenil še I. internacionalo, neenotnost stališč delavskih skupin in vlogo Marksa in Engelsa, ki sta usklajevala in idejno vodila takratno delavsko gibanje. Obenem je omenil tudi nastanek in ureditev pariške Komune, njene dobre in slabe lastnosti ter vzroke za njen propad.

V letih 1870 do 1900 nastane »zatišje pred burjo«. V tem času pa se krepita tako kapitalizem kot delavsko gibanje. Slednje si v tem obdobju pridobi nekaj pomembnih pravic.

Ob vstopu v novo stoletje pa se pogoji spremenijo zaradi nastopa imperializma in razvoja nekaterih držav, ki se krepijo na račun kolonialnih držav — posesti. Tako prideta v spor in leta 1904 tudi v medsebojno vojno Japonska in Rusija.

Predavatelj je nato govoril o prvi svetovni vojni in o veliki oktobrski revoluciji pod vodstvom Lenina. Takrat se je resno postavljalo vprašanje obstoja prve socialistične države, ki pa je pod Leninovim vodstvom kljubovala tudi vsem kasnejšim gospodarsko-političnim pritiskom zahodnih držav.

Predavatelj se je dotaknil tudi vloge Stalina v SZ in v naprednem gibanju na svetu, o ljudski fronti, dotaknil se je španske državljanske vojne in vzroke za začetek II. svetovne vojne. Obenem je govoril tudi o razpustu III. internacionala in nekaterih partij. Povedal je nekaj še o informiraju in nesoglasju med socialističnimi državami. Svoje predavanje je tov. Rev končal z besedami, da naj gre pot v socializem neodvisno od zunanjih dejavnikov v pogojih, ki so dani.

Tov. Rev se je nato opravičil, ker se zaradi pomanjkanja časa ni mogel ustaviti pri obrazložitvi delavskega gibanja v Jugoslaviji.

Tudi po tem predavanju so mladinci razpravljali o raznih pojavih, ki so se posredno ali neposredno nanašali na delavsko gibanje in na obdobje Stalinizma.

Naslednje predavanje, ki bo v torek, 3. marca ob 18. uri v prostorih ZIC, bo zopet vodil Tomaž Ertl. Tema predavanja pa je: razvoj socializma v sodobnem svetu. Obenem predsedstvo TK ZMS Železarne in prireditelj upata, da bo udeležba mladih na tem predavanju večja kot je bila doslej.

Z. E.

Obvestilo

Predsedstvo TK ZMS Železarne obvešča vse mladince delovnega kolektiva Železarne, da bodo s 1. marcem pričeli odtrgovati od mesečnega osebnega dohodka članarino, ki znaša 6 N din za celo leto.

Mladinci, ki ne želijo biti člani ZMS, naj sporočijo svojo odločitev na administracijo TK ZMS Železarne na telefon št. 218, da se jim bo članarina vrnila.

Problemi vzgoje in izobraževanja učencev v gospodarstvu

Poklicno izobraževanje, ki naj bi ustrezalo razvoju proizvajalnih sil in proizvajalnih odnosov, se pri nas s težavo otresa preživelih oblik klasičnega usposabljanja vajencev. Pri tem pa so se pojavila v našem poklicnem izobraževanju odprta vprašanja, katerih pa se nekaj časa niso hoteli lotiti niti pristojni šolski organi, niti gospodarska zbornica, ne katera koli druga organizacija, ki je poklicana, da rešuje ta vprašanja.

Prav zato je toliko bolj vešela ugotovitev, da se je teh vprašanj zavedala republiška konferenca ZMS, ki je z namenom, da bi se odprta vprašanja čimprej rešila, sklicala problemsko konferenco, dne 21. februarja v Ljubljani, katere se je udeležilo veliko predstavnikov mladine iz 23 slovenskih občin. Poleg njih se je konference udeležilo tudi nekaj pedagogov in predstavniki Gospodarske zbornice SRS, pristojnega sekretariata in še nekateri predstavniki drugih organizacij.

Na govorniškem odru se je zvrstilo precejšnje število predstavnikov mladine iz vse Slovenije, ki pa so v bistvu ponavljali ista vprašanja.

Poklicno izobraževanje se izvaja na dva načina:

— učenec se uči v poklicni šoli neprekinjeno do konca učne dobe,

— učenec se uči v šoli le nekaj mesecev (pridobiva teoretično znanje), prakso pa dobiva v delovnih organizacijah ali pri zasebnih obrtnikih (na račun katerih je bilo izrečeno mnogo kritik).

Učenci šol s periodičnim poukom so se pritoževali predvsem nad odnosi med mojstrom — zasebnikom in vajencem, katerega izučuje mojster, ki si je običajno tudi sam pridobil svojo izobrazbo prav tako pri mojstru zasebniku ali na raznih tečajih ipd. Zato pride med učencem in mojstrom do pogostih nasprotij.

Iz vseh pritožb na račun zasebnikov pa sledi ugotovitev, da so učenci zanje cenena delovna sila, katero s pridom uporabljajo za težka fizična dela, ali pa za dela kot so pomoč v kuhinji obrtnikove žene in podobno. Ne priučujejo pa se poklica, katerega so si izbrali.

Izučevanje učencev pri zasebnikih se povezuje tudi s preveliko obremenitvijo učencev. Učenec v gospodarstvu mora opraviti dnevno sedem ur praktičnega dela, mnogi vajenci pa delajo veliko več, ne da bi dobili ustrezne nagrade ali so le-te izredno skromne (to vprašanje se pojavlja predvsem v gostinstvu, gradbeništvu, avtomehanski stroki in podobno).

Z nekoliko drugačnimi težavami pa se srečujejo učenci v šolah s celoletnim poukom. Učenci iz teh šol so se predvsem pritoževali nad slabimi prostori, stroji in zastarelim orodjem.

Poseben predmet razprave je bil tudi teoretični pouk. Pritožbe so bile izrečene predvsem na račun pomanjkanja pedagogov za vse predmete, posebno še za strokovne predmete. In ni slučajna ugotovitev, da skoraj na vseh poklicnih in srednjih strokovnih šolah namesto profesorjev poučujejo razni inženirji in tehniki, ki so sicer strokovno sposobni in imajo veliko znanja, katerega pa ne znajo prenašati na dijake.

Enak problem predstavlja pomanjkanje učbenikov za praktični in teoretični pouk, katerih sploh ni, ali pa so slabi, ali pa napisani v srbohrvaškem jeziku.

Težave so tudi s financiranjem srednjih strokovnih in poklicnih šol, ki se je v letu 1968/69 sicer nekoliko popravilo, vendar pa še vedno ne dosega ostalih srednjih šol.

Posebno vprašanje so dijaški domovi, ki so v veliki meri zastareli, ali pa tako dragi, da finančno slabo podprti učenci ne zmorejo plačevati oskrbnine in se raje vozijo iz oddaljenih krajev. Seveda pa zato ne dosega takšnih učnih uspehov kot bi jih sicer.

Na vsa našeta vprašanja sta vsaj nekoliko skušala odgovoriti tovariši iz Gospodarske zbornice in pristojnega republiškega sekretariata. Povedala sta, da je v izdelavi nov zakon o poklicnem izobraževanju, poudarila pa sta, da je treba nekoliko potrpeti, kajti takšne stvari se ne dajo urediti kar čez noč.

Kljub temu, da konferenca ni sprejela nikakršnih sklepov, smo lahko z delom konference izredno zadovoljni. Morda se bodo stvari le premaknile naprej.

Br.

O majskem srečanju v Zagrebu

Redne seje predsedstva TK ZM Železarne, ki je bila v torek, 24. februarja se je udeležilo 14 mladincev, ki so govorili o majskem srečanju in tekočih zadevah.

Sejo je vodil predsednik Miro Ipavec, ki je poročal o seji pripravljalnega odbora za majsko srečanje, ki bo od 22. do 24. maja v Zagrebu. Navzoče je najprej seznanil s pravili tekmovanja, nastanitvi tekmovalcev ter nekaterimi zabavnimi prireditvami, ki bodo mladim omogočile boljše spoznavanje in jih razvedrile. Obenem pa bosta po dva člana iz delovnih kolektivov, zastopanih na majskem srečanju, lahko sodelovala v razpravah, ki bodo potekale v času tekmovanja in sicer na dve temi: mladinski turizem in problemi mladih v težki industriji.

Sredstva za sodelovanje mladih tekmovalcev, ki bodo zastopali Železarno, so zagotovljena, zato se bodo tega tekmovanja udeležile ekipe odbojkarjev in odbojkaric, strelec in strelk ter moška ekipa namiznega tenisa in šahovska ekipa. Zaenkrat je še odprto vprašanje samo sodelovanje ekipe za mali nogomet.

Predsednik Ipavec je nato povedal, da je bil prisoten tudi na sestankih mladinskih aktivov OTK in strojne vzdrževanja, kjer bodo znova oživili delo omenjenih aktivov. Sestanek mladinskega aktiva pa je bil tudi v HVŽ, kjer pa ni bilo čutiti preveč resnega zanimanja za delo v ZM in njenih organih.

Z. E.

Železarski globus

ARGENTINA — Argentinska železarska družba Propulsora Siderurgica SA gradi v bližini mesta Ensenada novo integrirano železarno. Njena proizvodna zmogljivost bi naj bila 1,3 milijona ton surovega jekla letno. Zaradi izredne konjunkturo ter predvidene bodoče potrebe po železarskih izdelkih v tej državi pa je družba sedaj predlagala vladi povečanje predvidene letne zmogljivosti na 2,5 milijona ton.

INDIJA — Planska komisija indijske vlade je ugotovila že v bližnji prihodnosti velike potrebe za povečanje proizvodnje v železarski industriji. Tako predvidevajo že v bližnji bodočnosti gradnjo nove državne železarne z letno proizvodno zmogljivostjo 3 milijone ton surovega jekla. Poleg tega računajo na povečanje proizvodnih zmogljivosti v že obstoječih železarnah Bokaro in Bhilai. V prvi od sedanjih od 2 na 4 milijone ton in v drugi od 2,5 na 3,2 milijona ton.

Samoupravni organi v preteklem tednu

13. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo Janez KAVCIC, je sklical 13. sejo odbora v ponedeljek 23. 2. 1970. Na seji so obravnavali finančni plan korištenja sredstev za prosvetno-kulturno in športne dejavnost ter plan izredno plačanih dopustov, predlog regresiranja v letu 1970, način korištenja rednih letnih dopustov, stanovanjsko problematiko in tekoče zadeve.

Predlog finančnega plana za kulturno prosvetno in športno dejavnost so sprejeli in bodo predlagali delavskemu svetu, da jim odobri predvidena sredstva. Prav tako so sprejeli predlog regresiranja v letu 1970, ki je enak kakor v lanskem letu.

Glede na uvajanje 42-urnega delovnega tednika in prostih sobot je odbor sklenil, da mora vsak delavec v svojem rednem dopustu koristiti tudi proste sobote oz. proste dne-

ve in to:

- za 27 do 30 dni dopusta — 5 prostih dni
- za 23 do 26 dni dopusta — 4 proste dni
- za 19 do 22 dni dopusta — 3 proste dneve
- od 16 do 19 dni dopusta — 2 prosta dneva
- od 14 do 15 dni dopusta — 1 dan

Ta ukrep je potreben, ker bi se sicer odsotnost, ki je že itak velika, še povečala.

Odbor je obravnaval problematiko stanovanjske gradnje v letu 1970 in sklenil, da se od predvidenih sredstev uroči pri GKB 2.600.000 N din za dobo 18 mesecev, ostali znesek 641.380.00 N din pa da se nameni za posojila individualnim graditeljem. Na ta način bi ob koncu leta 1970 pridobili pravico najetja kredita 2.080.000.00 N din, namensko za stanovanjsko gradnjo. Sklenili so, da je treba graditi relativno cenena stanovanja, podobna kot so v stolpih na Koroški Beli in, da se mora uprava osnovnih sredstev prizadevati da dobi med gradbenimi podjetji takšno podjetje, ki bi gradnjo kreditiralo in takoj začela graditi, Železarna pa bi plačala ob koncu leta 1971.

Ob koncu seje so obravnavali še nekaj vlog družtev in posameznikov.

Investicijska dejavnost v letu 1969

V letu 1969 smo nadaljevali z deli na objektih II. faze aglomeracije in dokončali manjša dela v valjarni žice, dokončali dela na odprševanju pri elektro pečeh, predvsem nadaljevali vlaganja v manjše investicije in zamenjave osnovnih sredstev.

Naložbe po tehnični strukturi so bile naslednje:

— za gradbena dela	2.317.588,15 N din
— za domačo opremo	22.914.888,63 N din
— za tovarno opremo	18.906.147,10 N din
— za ostalo	953.899,55 N din
skupaj	63.122.523,45 N din

Po virih financiranja pa so bila vlaganja naslednja:

— iz sredstev federacije — posojilo JIB	6.015.153,00 N din
— posojila KBH	4.095.359,25 N din
— sredstva amortizacije	27.656.598,25 N din
— komercialni krediti	14.721.276,95 N din
— angažirana sredstva AM	10.634.135,75 N din
skupaj	63.122.523,45 N din

Kolavdirano oz. aktivirano na osnovna sredstva je bilo za 55.680.926,66 din z vključenimi viški 74.389,00 din. Istosčasno pa smo likvidirali osnovnih sredstev za 50.078.532,54 din in prodali za 485.462,60 din osnovnih sredstev. Ob inventuri je ugotovljeno za 3.553.434,84 din manjko, ki pa v pretežni večini izhaja iz nedosledne likvidacije. Iz osnovnih sredstev so prenešene tudi osnovne vloge za 72.788.176,12 din. Nabavna vrednost OS je tako zmanjšana za 71.233.679,44 din.

Kolavdirana večja osnovna sredstva:

Odprševalna naprava pri elektro pečeh, streha samotarne, dodatna oprema v valjarni žice, Ouantovac, rekonstrukcija kaverjev, brusilni stroji v valjarni Bela, vlečni stroji za žico, rezervoarji za kisik, IBM center, 5000 t rezervoar za mazut, tiri s krenicami, livne jame v jeklarni, rekonstrukcija 5M peči, energetske naprave s kablovodi in cevovodi, elektro omrežje s trafopostajami, zavarovanje desnega brega Šave in razni stroji kot zamenjava obstoječih osnovnih sredstev.

Odplačali smo za 6.773.699,19 din posojil. Zapadlih in zaradi stalne blokacije žiro računa imamo neporavnanih anuitet v vrednosti 13.025.277,90 din, od tega odpade na odplačilo 9.480.854,37 din in na obresti 3.544.423,53 din.

(Iz poročila Železarna za leto 1969)

6. seja komisije za proizvodnjo v valjarni Bela

Na 6. seji komisije za proizvodnjo pri svetu DE valjarne Bela so najprej analizirali dosežene rezultate za januar. Ugotovili so, da je bluming izpolnil proizvodni načrt stoddostno, valjarna trakov 104,6 % na osnovni in 95,8 % na proizvodni plan. Valjarna žice je bila manj uspešna in je izpolnila proizvodni načrt za januar le s 86,9 %. V valjarni žice so imeli 54,4 % zastojev in kar 72 ur remontov. V januarju so dosegli največjo dnevno proizvodnjo 380 ton, dnevno pa 141 ton.

Delovni načrt za februar predvideva na blumingu 30 tisoč 300 ton proizvodnje, linija rezanja 10.000 ton, v odelku hladno oblikovani profili pa 470 ton. V valjarni žice so planirali 8.000 ton proizvodnje, od tega 300 ton

gredic. Na seji je bilo rečeno, da bi proizvodni načrt v februarju ob ustreznih pogojih lahko dosegli, vendar so izgledi slabi zaradi pomanjkanja materiala, v valjarni žice pa zaradi stalne okvare peči.

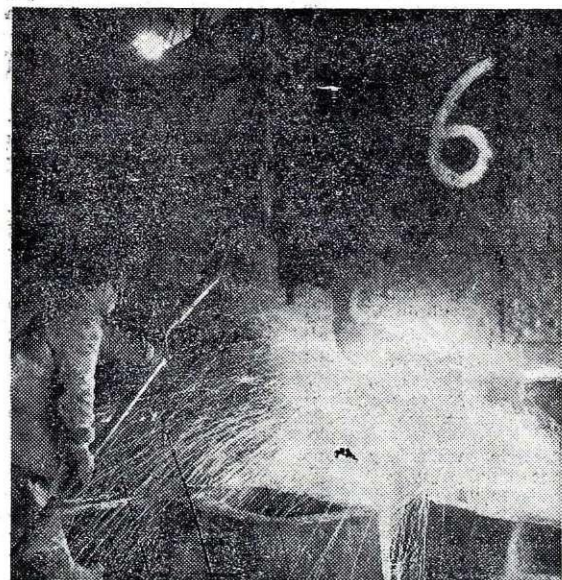
Ker primanjkuje jekla, po drugi strani pa tudi zaradi zalog slabov, ki jih imajo v tretji hali, je bilo predlagano, da naj bi nekaj časa obratovali tudi s potisno pečjo, toda prej morajo vzdrževalci zagotoviti normalno obratovanje črpalk. Tako proizvodni obrat kakor tudi vzdrževanje morata skrbeti, da bo zastojev čim manj. Veliko so na seji govorili tudi o okvarah peči v valjarni žice. Inž. Perne, šef valjarne Bela je povedal, da je bil remont predviden v oktobru, vendar bo šele v juniju. Vse kaže, da bo treba manjši remont izvesti v zadnjih dneh februarja.

Problematici so tudi žerjavi v tretji hali, ki so slabo vzdrževani. Zato tudi niso mogli zagotoviti ustrezne količine vložka valjarni 2400. Komisija za proizvodnjo namerava s posebnim dopisom opozoriti samoupravne organe v delovni enoti strojnega vzdrževanja, da kljub vsem obljubam žerjavi v valjarni Bela ne delajo. Dopisu bodo priložili ustrezno problematiko, iz katere bodo razvidni tudi zastoji zaradi žerjavov.

Na seji je bil sprejet tudi sklep, da pošljejo dopis sektorju za ekonomiko podjetja glede povečanja normativa, tehničnemu sektorju pa pisemno priporočilo, da pospeši montažo oblikovalne proge. Tov. Lazar je opozoril na celovito vrsto problemov, ki jih imajo v oddelku površinske obdelave. Največji problem so žerjavi in njihova površina slabov, da bi morali čimprej zamenjati žerjavovodje, da bi lahko uvedli 42-urni tednik. Poudarili so, da je treba probleme, na katere je opozoril tov. Lazar, odpraviti oziroma skrbeti, da jih v bodoče ne bo.

—Upam, da me sedaj ko svq se vzela, ne bo več varala z laozemci!

Vlivanje jekla v kokile pri električnih pečeh

Društvo iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jesenice

RAZPISUJE

v počastitev petindvajset-letnice dejavnosti na področju tehničnih izboljšav v železarni Jesenice tri nagrade za najboljše prijavljene in realizirane izboljševalne predloge v letu 1970, in sicer:

Prva nagrada v znesku	1.000 N din
Druge nagrada v znesku	600 N din
Tretja nagrada v znesku	400 N din

Pravico do razpisanih nagrad imajo samo člani društva. Izboljševalne predloge je potrebno vložiti že po dotedaj ustaljenih potih na referat za racionalizacijo in novatorstvo. Ta bo predloge posredoval odboru ali komisijam v obravnavo, katere bodo predlog ocenile in tudi določile višino odškodnine po pravilniku.

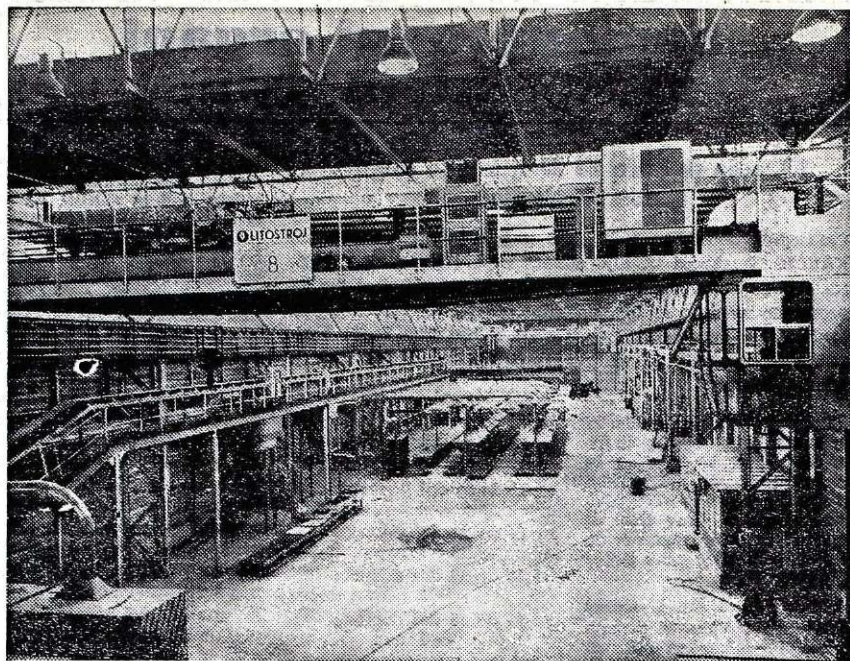
Komisija, ki bo sestavljena na predlog odbora društva, bo koncem leta ocenila tri najboljše predloge, ter podelila nagrade.

Avtorji tehničnih izboljšav postanejo člani društva in si tako pridobijo pravico do razpisanih nagrad.

Odbor društva

Plan proizvodnje in realizacije 1970

Vzdrževanje

Nova livarna v železarni Štore

Delavski svet Železarne je na seji, dne 30. decembra 1969 sprejel plan proizvodnje in realizacije za 1970. leto, ki po količini ni bistveno povečan od lanskega plana, je pa znatno povečana realizacija, kar je doseženo s planiranjem več vredne proizvodnje in z znatnim premikom v kvalitetnejši asortiment blagovne proizvodnje.

Plan skupne proizvodnje ter izkoriščanja obratovalnega časa in zastojev v letu 1970 je naslednji:

Obrat:	Količ. proizvod.	Obratoval. čas ur	zastoji			% na ob. čas
			mehanski	elektro	skupaj ur	
1	2	3	4	5	4 + 5	6
TALILNICE						
Plavži	134.000	16.440			44,5	0,27
Martinarna	315.000	35.000			35	0,1
El. peč ASEA	71.400	8.150			410	5,5
El. peč LM	86.700	8.000			655	8,2
Šamotarna mlini 1, 2, 3	20.000	19.200			650	3,4
VALJARNE BELA						
Bluming	433.800	7.782	570	200	770	10
Štekel	115.600	2.050	47	35	82	4
Linija rez.	115.600	7.400	180	50	230	3
Valj. žice	100.000	8.000	1060	380	1440	18
VALJARNE JAVORNIK						
Valj. 2400	95.000	6.000	200	100	300	5
Javornik I:						
Težka proga	7.000	470	22	6	28	6
proga Ø 450	25.000	4.160	100	25	125	3
proga Ø 340	8.500	2.100	31	11	42	2
proga Ø 230	4.600	2.100	30	12	42	2
Javornik II:						
Duo I	32.800	6.200	146	40	186	3
Duo II	16.000	6.200	146	40	186	3
Jeklovlek	18.200	140.000	4500	3900	8400	6
PREDELOVALNI OBRATI						
Hlad. valj.	29.500	72.500	2940	630	3570	5
Žičarna	65.000	322.000	13900	2200	16100	5
Elektrodni oddelek						
razrezovalnica	11.100	49.500	1240		1240	2,5
oplaščevalnica	9.300	13.800	100	120	220	
Zebljarna:						
žičniki	10.000	43.400			2160	5
bod. žica	1.500	11.800			710	6

V primerjavi s planom v letu 1969 bo v letu 1970 blagovna proizvodnja povečana za 3200 ton ali 0,95 %. V pogledu uspešnosti proizvodnje pa navedeni podatek ne daje realne slike, ker se povečana vrednost proizvodnje izraža med drugim tudi v večji stopnji predelave. Za primerjavo navajamo samo podatek, da se je blagovna proizvodnja v predelovalnih obratih povečala za okrog 13 %, v jeklovleku pa za okrog 19,7 %, v vročih obratih na Javorniku pa zmanjšala za okrog 12 %.

Za navedeno blagovno proizvodnjo je po reba-lansu kovinskega vložka, stopnjah predelave, potrebno 457.700 ton surovega lastnega jekla, 3.000 ton zelo širokih vroče valjanih čeških in 8.000 ton širokih vroče valjanih trakov iz železarne Sisak, ter 20.000 ton vroče valjanih gredic iz železarne Ravne. Dobit lastnega kovinskega vložka na blagovno proizvodnjo znaša v tem primeru 69,4 %, kar je še vedno pod prvotno predvidenim nivojem.

Ker se v letu 1970 pričakuje pomanjkanje surovega jekla, količinski plan v jeklarni predvideva relativno visoko proizvodnjo, če se upošteva, da martinarna obratuje samo s štirimi pečmi. Poleg tega so bile v preteklem obdobju motnje pri operativnem programiranju polproizvodov zaradi visokega % odstopanja od programa izdelave posameznih kakovosti v jeklarni. Zato plan predvideva 17.300 ton surovega jekla odnosno okrog 14.400 ton polproizvodov za rezervo.

Delavski svet Železarne je na seji, ko je sprejel plan za 1970. leto, sprejel še naslednje smernice:

1. Rešiti vprašanje delovne sile, zlasti bolj intenzivno zaposlovati ženske in zmanjšati fluktuacijo z boljšimi stimulacijami predvsem visoko kvalificiranega kadra.

2. Prek ustrezne področne službe ugotoviti realnost sedanjega normativa v vseh obratih tovarne, kar bo služilo kot osnova za kadrovanje in izpopolnjevanje staleža v naslednjem letu.

3. Boljše izkoriščati delovni čas.

4. Postopno uvajati 42-urni delovni teden, ne kot zakonsko nujno, temveč kot stimulacijo za povečano produktivnost in zaradi izenačevanja delovnih pogojev. V ta namen je treba rešiti vrsto vprašanj kot so, višina rednih letnih dopustov, planiranje dopustov čez celo leto, ustrezen in usklajen delovni urnik in podobno.

5. Delavski svet Železarne odobri, da komisija za delovna razmerja lahko začasno sprejema na delo delavce izven področja, ki je določeno s sklepom 4. 2. seje delavskega sveta Železarne z dne 29. marca 1969.

SEKTOR ZA EKONOMIKO

dobju s prodajno ceno nismo krili vseh stroškov proizvodnje. Optimalni ekonomski efekt je bil vodilo tudi pri določanju količinske proizvodnje. Iz tega razloga se je v posameznih obratih odstopilo od principa povečevanja količinske proizvodnje za vsako ceno, ne glede na stroške, temveč se je skupno količinsko proizvodnjo ponekod celo skrčilo na izbran asortiment, ki še pokriva vse stroške predelave.

Obrazložitev plana:
Križa, oziroma težko stanje na področju naše t. j. bazne industrijske panoge, se v letu 1969 ni izboljšala, čeprav vlada pri določenih proizvodih črne metalurgije na tržišču konjunktorno stanje. Rezultati poslovanja v letu 1969 nas silijo v to, da moramo pri postavitvi planskih količin po obratih biti še bolj tankočutni oziroma pozorni, predvsem pri tistih proizvodih, pri katerih v preteklem ob-

Prvenstvo ŽELEZARNE Jesenice

Na prvenstvu železarne Jesenice v sankanju za leto 1970, v nedeljo 22. t. m., je bila udeležba manjša kot v letu 1969, sodelovali pa so predstavniki šestnajstih naših obratov. Najštevilnejša je bila ekipa obrata HVZ, dobra udeležba pa je bila tudi iz obratov martinarne, strojnih delavnic in strojnega vzdrževanja. Na tekmovanju je sodelovalo 11 žensk s tremi ekipami, 32 moških nad 40 let s štirimi ekipami in 60 moških do 40 let s sedmimi ekipami. Skupno je nastopilo 103 članic in članov kolektiva s štirinajstimi ekipami.

Izvedbo tekmovanja je imel sankski klub SD Jesenice, tekmovanje pa je bilo na cesti Plavški rovt—Zerjavec. Progo je za to tekmovanje pripravil Drago Dokl iz martinarne s sodelavci kluba, tekmovanje pa je brezhibno vodil Miha Dečman iz obrata PIV. Program je obsegal eno vožnjo enosedov.

Od lanskeoletnih zmagovalcev sta bila na startu Ladica Sodja, upravne službe in Peter Prevc — moški nad 40 let, HVZ, medtem ko Janez Kō-

nig — moški do 40 let, gradbeno vzdrževanje, ni nastopil.

Prve so nastopile ženske, nato moški nad 40 let in kot zadnji moški do 40 let. Pri ženskah je ponovno osvojila prvenstvo Ladica Sodja, upravne službe, pri moških nad 40 let je prvenstvo zanesljivo osvojil Janez Smolej iz livarne, medtem ko je lanskeoletni zmagovalec Peter Prevc zasedel 19. mesto. Pri moških do 40 let je zmagal Drago Dokl iz martinarne.

V ekipnem delu tekmovanja je pri ženskah prvenstvo

ponovno osvojila ekipa upravnih služb, pri moških nad 40 let je strojne delavnice zamenjala ekipa HVZ, pri moških do 40 let pa je prvenstvo ponovno osvojila ekipa martinarne.

Najboljši čas dneva, oziroma tekmovanja je dosegel zmagovalec pri moških nad 40 let Janez Smolej, livarna s časom 1:22,7 min. Boljši čas od zmagovalca pri moških do 40 let je dosegel tudi veteran sankskega športa Matevž Klemenc iz martinarne, drugouvrščen pri moških nad 40 let, za kar mu lahko samo čestitamo.

REZULTATI:

Posamezniki:

Ženske: 1. Ladica Sodja, upravne službe — 1:31,9; 2. Angela Klinar, HVZ — 1:34,0; 3. Stana Klemenc, str. del. — 1:35,9; 4. Milena Filipaj, VEN — 1:36,5; 5. Marija Peternel, str. del. — 1:46,1.

Moški nad 40 let: 1. Janez Smolej, livarna — 1:22,7; 2. Matevž Klemenc, martinarna — 1:27,9; 3. Milan Bukvič, livarna — 1:29,3; 4. Vinko Razinger, Jvk. I — 1:31,5; 5. Janez Meglič, martinarna — 1:32,9; 6. Viktor Komac, HVZ — 1:33,3; 7. Cveto Vesek, str. vzdrž. — 1:33,9; 8. Valentin Klinar, str. del. — 1:35,9; 9. Božo Kero, zašč. služba — 1:36,0; 10. Janez Faletič, upravne službe — 1:36,1.

Moški do 40 let: 1. Drago Dokl, martinarna — 1:28,2; 2. Matija Lakota, martinarna — 1:29,5; 3. Tomaž Robič, HVZ — 1:30,3; 4. Leon Režek, livarna — 1:30,8; 5. Emil Klinar, martinarna — 1:31,5; 6. Anton Klinar, Jvk. II — 1:32,1; 7. inž. Janez Faletič, str. vzdrž. — 1:34,0; 8. Franc Klinar, martinarna — 1:35,0; 9. Anton Hribar, HVZ — 1:35,2; 10. Jože Čebašek, stroj. del. — 1:35,5.

Ekipa:

Ženske: 1. Upravne službe (Sodja, Valentar, Klinar) — 5:12,6; 2. Strojne delavnice — 5:18,7; 3. HVZ — 5:20,3.

Moški nad 40 let: 1. HVZ (Komac, Aleš, Resman, Prevc, Gašperšič) — 8:18,6; 2. strojno vzdrževanje — 8:25,7; 3. martinarna — 8:39,2; 4. strojne delavnice — 8:43,2.

Moški do 40 let: 1. martinarna (Dokl, Lakota, Klinar E., Klinar F., Soklič) — 7:42,0; 2. strojne delavnice — 8:13,5; 3. HVZ — 8:28,2; 4. upravne službe — 8:29,5; 5. strojno vzdrževanje — 8:30,9; 6. RO — 8:42,6; 7. šamotar — 8:46,4.

Slavko Tarman: Maskiranje in zatemnitev v industriji

3

Radijsko opazovanje se uporablja v miru in vojni za spremljanje in prisluškovanje radio-elektronskega prometa. Pomemben del organizacije radio-izvidniške službe predstavlja center za dešifriranje obvestil, signalov in kodeksov. Za zbiranje podatkov ima pomembno vlogo radio-goniometer (RBT). To je naprava, ki se uporablja za določanje točne lokacije ene ali več radijskih postaj — seveda pod pogojem, da te v momentu goniometričiranja emitirajo (oddajajo) signale.

Maskiranje objektov delimo v dve vrsti:

- naravno maskiranje
- umetno maskiranje

Naravno maskiranje lahko dosežemo z maksimalnim izkoriščanjem naravnega okolja. Poleg tega naravno maskiranje zahteva pravilno izbiro kraja (lokacije), pogozdovanje, zasaditev trave, nasajanje grmičevja in ozelenitev.

Zaradi pomena vseh navedenih ukrepov bomo omenili vsakega posebej, torej:

Najustreznejši kraji za gradnjo objektov so globoke doline, kanjoni in na splošno predeli obdani z visokim gorstvom. Take lokacije najbolj preprečujejo odkrivanje iz zraka, kar pa ne pomeni, da bodo objekti popolnoma zavarovani — ampak s tem zmanjšujemo vidljivost objekta ter opazovanje iz določenih smeri. Hribovit svet v bližini objekta otežkoča zbiranje potrebnih podatkov. S pogozdovanjem terena lahko delno skrijemo objekt, posebno če so drevesa visoka in krošnje goste. Zaradi tega moramo skrbeti za vsako drevo, da ohranimo naravno celoto. Površina, ki je pogozdena, mora biti s svojim videzom prilagojena okolici in mora ustvarjati enotno naravno celoto. Pogozdovati moramo v kompleksih — 5 do 10-krat večjih od površine maskiranega prostora. Maskiranje s pogozdovanjem se lahko uspešno izvaja pri tistih objektih, ki ležijo na ustrezno oblikovanem zemljišču (podnožje hriba, ozke doline itd.). Tehniki pogozdovanja moramo posvetiti posebno pozornost. Pogozdovanje moramo izvajati po načelih, ki veljajo za gozdarstvo. Pri tem je zelo važna izbira sadik, njihova starost, rast itd. Razen dreves se lahko za maskiranje objektov uporabi razno rastlinstvo (grmovje, trta, ovijalka), ki posebno ustreza, ker prekriva celotne zidne površine.

Mnogi gospodarski objekti zunaj mest so obdani v večini primerov z različnimi vrstami zelenja (gozdovi, njive, travniki, vrtovi). Prostori med objekti n. pr. dvorišča se pogosto bistveno razlikujejo s svojimi svetlimi površinami od zelene površine. Najboljši način prilagoditve teh objektov okolici je ustvarjanje zelenih površin na prostranosti dvorišč. Razen s pogozdovanjem ustvarimo zelene površine tudi s sajenjem trave. Travo lahko sadimo tudi na ravnih betonskih strehah pod pogojem, da najprej posujemo tanko plast zemlje. V vseh primerih se moramo čimbolj prilagoditi okolici. Pri naravnem maskiranju objektov je nujno poskrbeti za maskirno disciplino. Tudi najboljše maskiranje bo zastoj, če ne bomo upoštevali načel maskirne discipline. Npr. če izvajamo maskiranje objekta z odsekanimi vejami — je nujno, da te veje menjavamo takoj, ko začne listje veneti — v nasprotnem primeru bi površina z uvelim listjem demaskirala sam objekt.

Oglejmo si še drugo vrsto maskiranja, in sicer umetno maskiranje. Vse do II. svetovne vojne so uporabljali umetno maskiranje kot dopolnilo naravnemu maskiranju, umetnemu pa še posebej odločilno vlogo. Poznamo več vrst umetnega maskiranja. V nadaljevanju bomo obravnavali vsakega posebej.

a) Maskiranje z barvanjem — Poraba barv za maskiranje ima svoj izvor v I. svetovni vojni, ko so Francozi izkoristili barve za maskiranje artilerijskega orožja. Razvoj letalstva v obdobju med obema vojnami je prisilil mnoge države k razmišljanju. Barvanje je pokazalo dobre rezultate, posebno, če je bilo kombinirano s prirodnimi vrstami maskiranja. Pri tej vrsti maskiranja pride v poštev kombiniranje več barv, zato je treba upoštevati letni čas, okolje itd. Stremeti moramo za tem, da ugotovimo univerzalno barvo za vse letne čase, kar bi bilo najidealnejše in najcenejše. Tovrstno maskiranje izvajamo na tri načine: zaščitno, kamuflažno in dekorativno barvanje.

Zaščitno barvanje je enobarvno barvanje objektov tako, da ta postane sestavni del okolja.

Mnogo bolj bi pri športni-rekreativni dejavnosti morali razvijati zimske športe

Jutri razglasitev rezultatov tekmovanj v športni rekreaciji

Jutri, v soboto, 28. februarja bodo v veliki dvorani Delavskega doma pri Jelenu objavili rezultate tekmovanj v športni rekreaciji za leto 1969. Najboljši športniki bodo prejeli praktična darila, najboljše ekipe iz obratov Železarne, ki so se v letnih in zimskih športnih disciplinah borile za čimboljša mesta in rezultate, pa bodo prejele pokale. Novost je tudi v tem, da bodo najbolj prizadevnim športnim referentom iz posameznih obratov Železarne razdelili častna priznanja — plakete.

Po podelitvi priznanj bo znani alpinist Klavdij Mlekuš prikazal barvne diapozitive iz alpinističnih vzponov. Komisija za športno rekreacijo vabi vse sodelavce, še posebej pa športnike, ki so v lanskem letu bili aktivni, da pridejo v čim večjem številu v Delavski dom pri Jelenu.

Spomini iz NOB Srečko Šorli

V tistih dneh se je kovalo tovarištvo

Mesto Salzburg v Avstriji je bilo po končani drugi svetovni vojni veliko zbirališče naših ljudi, ki so se posamič ali v skupinah vračali proti domu s koncentracijskih taborišč, deportiranci in izseljenci, ter tudi taki ki so bili odvedeni v Nemčijo na prisilno delo. V to mesto so prihajali v prepričanju, da bodo od tu kmalu lahko nadaljevali pot proti domu, kamor so vsi tako želeli.

Zbirali so se v taboriščih na robu mesta in sicer v Izling-u, Plein-u in Parsch-u, še prej pa so se vsi prijavljali na jugoslovanskem komiteju v središču mesta. Sem so prihajali naši ljudje z vseh strani Nemčije, deloma peš ali pa s priložnostno vožnjo od kraja do kraja. Nekateri so napravili tudi do 300 km in več peš hoje, prepričani, da so tu že na pragu domo-

vine, kjer jih težko čakajo svojci. Prepričani so bili, da vozijo skozi Avstrijo že redni vlaki, a so bili tu močno razočarani, saj so mnogi morali čakati mesec in še več, preden so Amerikanci organizirali prevoz do Jesenic. Mučno je bilo to čakanje za ljudi, ki so bili že več let od doma in niso imeli od svojcev nikakih vesti. Sicer se je v juniju oglašil v Salzburgu neki naš kurir, ki je bil napotil iz Ljubljane v Dachau in je obljubil, da bo na povratku vzel s seboj pošto, to je na povratku tudi storil in marsikatera družina je bila tako obveščena o svojih dragih.

Tudi naša skupina internirancev, še vedno oblečena v taboriščne obleke s številkami na prsih in hlačnicah, je nekako po 10 dnevih, odkar je zapustila mesto Roding na

Bavarskem, proti koncu maja dospela v Salzburg. V tej skupini so bili Janez Makovec z Rateč, Milan Medja z Javornika Tone Zvan z Bohinja, Joško Zabret z Britofa pri Kranju in jaz. Sli smo sicer na pot v večji skupini, a smo se med potjo ločili in ostala večja skupina je šla proti Burghausenu. Že med potjo smo bili prijetno presenečeni, ko smo na poti skozi mesto Straubing ob Donavi opazili našo slovensko zastavo, katere je visela s poslopja neke šole, kjer so bili naši rojaki, doma nekje od Brežic, katere so Nemci preselili v Nemčijo, na njihove domove pa pripeljali kočevske Nemce. Srečno pot so nam zaželeli, za nami pa je še prišlo dekle z hlebčkom kruha in nam ga ponudilo, čeprav morda sami naši rojaki niso imeli dovolj hrane. Le-

po smo se dekletu zahvalili in hlebček kruha nam je pustil lep spomin na naše rojake, ki so v Straubingu čakali, da se vrnejo na svoje domove. Med potjo smo srečevali številne nemške vojake, ki so se skrivaj vračali na svoje domove in nič kaj prijazno se nismo gledali, saj smo se verjetno oboji zavedali krivic, ki jih je nemška vojska storila širom Evrope. S hrano smo si pomagali, kakor smo vedeli in znali, prosili smo in marsikje naleteli na dobre ljudi, marsikje pa so nas skušali odgnati od hiše kot nadležen mrčes. Na veliki kmetiji smo prosili za prenočišče in večerjo. Gospodinja nas je napotila v neki stelnjak, kjer je bilo le malo slame, za večerjo pa nam je prinesla škodelo kislega mleka in za vsakega par krompirjev. Trudni od dolge hoje smo kmalu zaspali. Ne pa tako tovariš Tone Zvan, ki je bil nekaj skrbnih in organizator naše skupine. Zjutraj nas je poklical, da naj gremo v kuhinjo kjer je pripravljen zajtrk. Presenečeni smo bili, saj je bilo za vsakega izmed nas pripravljena škodela mlečne kave in dva ocvrta jajca, na mizi pa je bil tudi velik hleb kruha. Tu imate kar ste zahtevali, je dejala gospodinja in nas neprijazno gledala. Tone pa je navihano mežikal, saj je bil zajtrk tak, da smo bili res lahko presenečeni. Kruh pa, ki je ostal, je Tone razrezal in ga dal vsakemu kos za na pot s pripombo, da ne sme ostati ničesar na mizi. Poslovili smo se od neprijazne ženske kateri svojci so bili nacisti, kot nam je povedal Francoz, ki je bil kot vojni ujetnik zaposlen na tem posestvu. To je Tone tudi povedal ženski, ki nam je neprosto voljno dala okusen in obilen zajtrk.

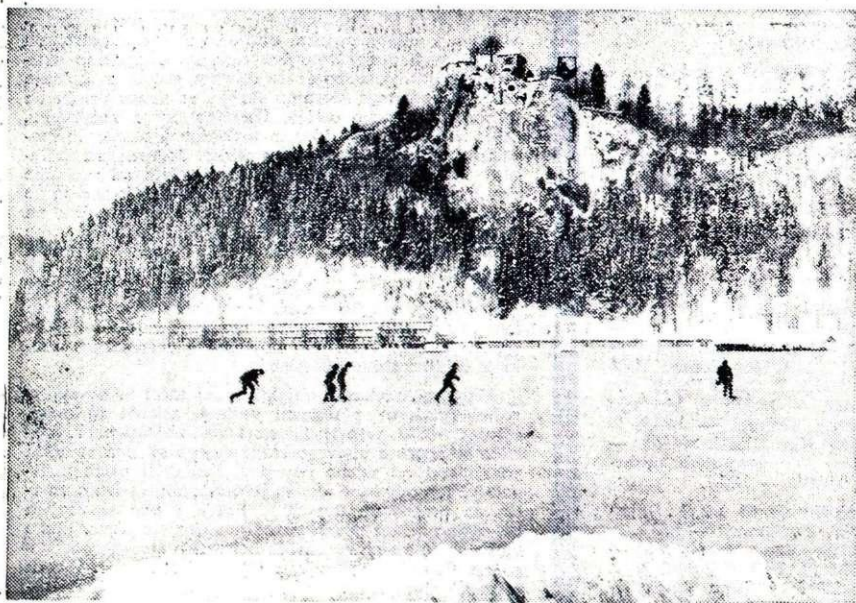
Tudi zadnji dan hoje je bil za nas, kakor praznik. Bližali smo se Salzburgu in Milan Medja si je zaželel nekaj

toplega, ter nas nagovoril, da smo stopili v gostilno, saj ta dan nismo zavžili še nič toplega. Vsak izmed nas je namreč imel v žepu po 10 nemških mark, katere smo dobili v Rodingu, preden smo od tam odpotovali; sicer še danes ne vem iz kakšnega vira smo to dobili, bile so pač razne govorice, a kaj bi z njimi. V gostilni je bila edina prosta miza pri veliki kmečki peči, sicer je bila gostilna polna gostov. Čudno so nas ogledovali ostali gosti, ker res nismo delali videza dostojnih ljudi, zaprašeni in zanemarjeni smo bili, bolj podobni cigantom. Natakrica, še dovolj mlado dekle, je obstala pri naši mizi in nas začudeno ogledovala, ko je poslušala našo slovensko govorico. Bila je namreč naša rojakinja z Stajerskega, ki je bila z svojci izseljena v Nemčijo, nato se pa je zaposlila v gostilni. Pozabila je na ostale goste in nas postregla z belo kavo in velikim kosom kruha, račun pa je poravnala ona. Kaj boste plačevali reže, ki ste toliko pretrpeli in prav bi bilo, da bi oni tam plačali, je dejala in pokazala na ostale goste. Ponosni smo bili na našo pošteno rojakinjo in ji ob slovesu stisnili roko z željo, da se srečno vrne domov.

Takoj po prihodu v Salzburg smo se podali na naš

Spomini iz NOB in iz delavskega

Ker nam primanjkuje gradiva za SPOMINI IZ NOB, prosimo aktiviste in aktivke NOV ter internih spominih pišejo. Rubriko bomo iz predvojne napredne in vabimo k sodelovanju tudi pri sindikalne delavce. K sodelovanju bomo dopisnike, ki bi lahko po in aktivistov pisali o spominih.

Blejsko jezero je letos zelo pozno zaledenelo — minulo nedeljo na jezeru

Srečko Butinar

Hvali morje, a drži se kopnega

(Nadaljevanje)

Ob obali Atlantika, katerega valovi se razlivaajo v morje, je predel, ki ga imenujemo Množica. Množica je s kopalnimi bazenami in s rjavkastih peščenih palčjačaste veje palm v vetru in obilica grmičevja in zelenja poživlja oko in razkošnih vil.

V eni izmed restavracij, opremljeni v orietalskem sti-

lu, so nam pripravili malo okrepčila. Že vhodna vrata, rezljana in polna ornamentov, so hvaležen motiv. Vrt je poln drevja, grmičevja, cvetja živih barv. Notranjost je opremljena prijetno, vse polno je vitrin, napolnjenih z izdelki domače obrti. Strop je rezljan v vsej svoji površini, rahlo modro obarvan. Stoli in mize so nizke, skozi cvetje in zelenje pa se pogled odpira proti Atlantiku. Tiha,

skrivnostna orietalska glasba se razliva po prostoru. Prijeten je kratek počitek v takšnem okolju ob hladnem pivu in oranžadi. V največji vročini se potem vrnemo na ladjo h kosilu. Mnogi se odločijo za počitek, sam pa se še enkrat podam v mesto.

Že kmalu potem, ko zapustim pristanišče, se znajdem v reki Luedi, ki drsi po pločniku, obdanem s stojnicami, kjer prodajalci ponujajo svo-

je blago. Lahko izbiraš med čudovitimi preprogami, med množico najrazličnejših usnjenih izdelkov — od denarnic, torbic do znanih usnjenih stolčkov. Kupi starega orožja od sabelj do starodavnih pušk delajo družbo čudovitim izdelkom iz ebenovine, slonove kosti in sandalovine. Rahel veter pa ziba obešene strojene ovčje kože, preproge in čudovite vezenine. V vsako izmed stojnic te vabijo prodajalci. Cene seveda niso dokončne, vsaj enkrat višje so, kot se naposled zanje pogodiš. Prodajalci so manj vsiljivi od onih pouličnih, ki ti sledijo kot galebi ladjo.

Prerivam se med množico ljudi na ulicah starega dela mesta. S to človeško reko stopam mimo prodajaln in stojnic slaščic, sadja, pijače, tekstila in konfekcije. Zanimivi obrzi se kažejo očem, le žal večina pogleda stran, ko dvigneš fotoaparata.

To vzdruže te s svojo čarobno močjo potegne vase, da med ljudmi, domačini v tem labirintu ulic starega dela mesta doživljaš prvobitno življenje in utrip črnega kontinenta. Pogledi se vrste kot na filmu. Drsajoče stopajo izmognani, upognjeni starci ob podjetnih živahnih moških, ki naprodaj ponujajo vse mogoče. Otroci temne polti se pode ob stojnicah in

109.

»Ja. A čutim še več. Čutim toliko, da ni besed, s katerimi bi vam to lahko odkril in povedal. To je kakor muzika, nekakšna še nikoli slišana muzika, ki se ob misli na vas poraja v meni. O, Adela, gospodična Adela, ko bi vam jo znal razodeti, da bi jo čutili tudi vi...«

Adela se nasmia. Fant je ugriznil, si pravi, kakor da je Tine nekakšna riba, ki je prišla za trnk in s katero bo lahko počela vse, kar se ji bo zahotelo. »Praviš, da bi čutila, kar čutiš. O, saj čutim, Tine,« ga pogleda z vso zapeljivostjo, ki jo lahko premore ženska.

»Čutiš? Vi čutiš?« Tine zadrhti in se prestopi, da bi skril prebujeno moškost pred Adelo, ki ga je prav ta hip pogledala od nog navzgor in se pri tem, ko je opazila napetost na Tinetovih hlačah, poredno nasmehnila.

»Cutim. Zato me tikaj!«
»Vi dovolite, da vas tikam?« je Tine ves iz sebe.
»Zahtevam. Če me imaš rad...«

»O, rad, rad!«
»In če misliš, da se bova lahko imela rada, se bova tudi tikala.«

»Potem bi me lahko imeli radi?«
»Reci: imela rada!«

»Potem bi me... me lahko i... i... imela rada?«
»Ne vem, a mislim, da te že imam.«

Tine pogleda, kakor da bi mu Adela odprla nebo.
»Adela? Adela? Tudi ti?«
»Tudi jaz.«

»O, kakšna sreča! Ne samo dela v tovarni, tudi tebe mi poklanja usoda.«

SIVO MESTO

»Govoriš kakor iz knjig.«
»Govorim, kar čutim.«

»Potem me boš lahko vodil ob nedeljah v kino?«
»V kino?« pomisli Tine, kakor da je še vedno beden kakor pred mesecem.

»Zdaj ne boš brez denarja!«
»Ne, seveda ne! Tudi sedaj nisem. Delam pri ženi inženirja Waldnerja.«

»Pri ženi inženirja Waldnerja? A kaj?« ga Adela ne razume.

»Urejujem ji vrt. Pravi parček ji bom naredil okrog hiše.«

»Pa boš delal tudi sedaj, ko boš v fabriki.«
»Bom. Vsak popoldan ali dopoldan bom delal! Tako pač, kakor bom imel šiht,« razlaga Tine.

»Pa se izplača?«
»O, da! Gospa je dobra. Plačuje mi, kakor mi ni še ničde doslej.«

»No, da! Včasih najdeš bedake tudi med bogatimi.«
»Zakaj bedake?«

»Ker jih bogati skopuhi sami tako imenujejo. Sam veš, da so bogataši do delavce skopi in da jim dinar, ki ga morajo plačati za delo, gre le težko z roke. Samo na našega gospodarja in mojstra se spomni!«

»Seveda. Ali veš, koliko mi je takrat plačal za moko, ki sem mu jo znošil v skladišče?«
»Ne vem.«

»Štiri dinarje. Uboge štiri denarje, da bi mu jih najraje vrgel pred noge, tako žamalo se mi je zdelo.«
»Ko bi mu jih, bi jih gospodar prav gotovo pobral.«

Tako govori o Čupniku.
A kadar govoriš o volku, ga marsikdaj tudi zgledaš.

»Čupnik?« se zdrzne Adela, ki bi morala biti že v skladišču, a se je mudila v pogovoru s Tinetom.

Tudi Tine spozna svojega bivšega mojstra po poudarjenosti hoji. Po cesti od gostilne pri stari fužinarski cerkvi prihaja.

»Zdaj je najbolje, da za trenutek izgineš čez tire za grmovje,« pokaže Adela na gozdič, ki loči tovarno od železniške postaje.

»Seveda,« se Tine ne upira. Zaradi Adele mora tja, potem pa mu je žal, da se gozdiča nista spomnila še prej. »Tu bi se lahko klepetala in si še kaj povedala,« si pravi. Tako pa se nisva mogla niti dogovoriti za zmenek,« strmi Tine v sveže ozeleneli grm. »Adela,« šepeta in si obnavlja pogovor z njo, pravzaprav samo tisti del pogovora, v katerem mu je Adela odkrila, da ga ima rada. »Rada me ima,« se Tine predaja sladki sreči. »Rada me ima,« poje v njem kakor najlepša pesem, s katero odhaja proti domu, proti siromašni, a v soncu nič več žalostni kolibi, kjer ga že vsa nestrpnost pričakuje mama.

»Kaj je?« si Ana ne upa pogledati v sinov obraz, ker še vedno ne more do kraja verjeti, da bodo Tineta zares zaposlili v tovarni. Tudi takrat, še preden se je začela pomlad, je upala in bila preveč trdno prepričana, da mu bodo dali delo, zato pa jo je potem razočaranje prehudo udarilo. In takega udarca se boji tudi sedaj kljub pismu iz tovarne, naj se Tine zgasi zaradi zaposlitve, čeprav bi morala verjeti, kar je pisalo črno na belem.

»Kaj?« odgovarja Tine. »Jutri zjutraj grem na šiht. Delal bom pri strojih v žebljarni.«

»O,« vzdihne Ana, ker ne more vzkliti. Toda ta vzdih je vzdih zahvale in sila, ki ji do kraja odvaja sivo skalo skrbi za duše.

Tine ne govori na dolgo in široko, kako je bilo na sprejemnem uradu, čeprav ga Ana vprašuje, če so bili z njim prijazni in če mu ni kdo kaj rekel ali ga posvaril zaradi očeta.

»No, da, taki so bili kakor z vsakim, ki ga sprejmejo na delo,« Tinetu ni do pogovora, ker bi raje mislil na Adelo.

»Pa te je kdo posvaril, da ne boš šel po očetovi poti.«

»Le zakaj?« Tine noče govoriti o tem, čeprav je tisti »mongolski« uradnik nekaj časa vihal nos nad njegovim imenom in priimkom in ga vprašal, če ni morda sin rdečega Martina Kosirnika, potem pa celo klical inženirja Wildbacha po telefonu. To so bili seveda za Tineta mučni trenutki, ki pa so na srečo naglo minili.

— Očeta na cesto in v arest, a sina v fabriko? To je bilo vse, kar je o očetu rekel oni uradnik z mongolskim obrazom, potem pa mu rekel, da bo delal v žebljarni.

Toda Tine o tem molči, ker se mu ne da, da bi poslušal materina svarila kakor že tolikokrat, a še manj, da bi ji odkril, da je član prepovedane mladinske organizacije, do katere sicer še vedno ne čuti nobene potrebe, pač pa je to dolžan Vregu in drugim, ki so zadnje čase njemu in mami pomagali z denarno podporo in ju rešili najhujšega prav v dne, ko sta bila brez vsega in na robu obupa.

Mamo bi lahko kap, ko bi ji Tine zaupal svoje članstvo v prepovedani organizaciji. In če je do sebe odkrit, tudi njega samega skrbi, da bi ne doživel kaj podobnega, kar je doživljal oče, zato je na tihem sklenil, da se ne bo za organizacijo po nepotrebnem izpostavljal in si ogrožal komaj pridobljene zaposlitve.

»Človek mora misliti najprej nase, potem šele na druge.«

Tako misli Tine. V tem je bolj po mami kakor po očetu. Zato bo šele čas pokazal, ali bo kdaj pravi komunist in ali bo vztrajal v organizaciji, ki terja od človeka toliko samoodpovedi, nesebičnosti, borbenosti in seveda na vsakem koraku toliko nevarnosti, ki človeka lahko ugonobe, kakor so ugonobile njegovega očeta in še toliko in toliko drugih.

Ne, Tine še vedno ni tak kakor njegov oče Martin Kosirnik, ki se ga še po smrti drži ime »Rdeči Kosirnik« kakor kakega kralja, na primer pokojnega Petra I. Osvoboditelja ali sedanjega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, kakor imenuje kralja uradno, ali Aleksandra Krvavega, kakor ga na tihem imenujejo vsi, ki so občutili v minulih desetih letih njegovo krvavo nasilje. Tudi v letkih prepovedane komunistične stranke, ki jo je kraljevo nasilje s pomočjo generala Živkovića najbolj krvavo prizadelo, ga naziva tako.

Toda Tine na letake ne misli, kakor ne misli, kakšen naj bi bil, da bi bil pravi komunist, niti se mu ne da, da bi poslušal mamine nauke in opomine, naj se varuje očetovih potov, marveč bi najraje mislil na Adelo.

»H gospe Waldnerjevi moram,« bi se rad čimpreje poslovil od doma. »Dogovorila sva se, da ji bom hodil delat v prostem času.«

Kronološki pregled zgodovinskih dogodkov

od 17. do 20. februarja

17. febr. 1906 so veliki letaki na Jesenicah in Savi vabili na ustanovni občni zbor »Telovadnega društva Orele« na Jesenicah, ki je bil v društvenih prostorih pri Markotu na Savi. Dobrodošel vsak prijatelj telovadbe, ki ni za liberalce (v ilustraciji navajamo, da je takrat delovalo na Jesenicah še nemško telovadno društvo »Turnverein« in močna skupina Sokolov, ki so ustanovili svojo prvo slovensko telovadno društvo že leta 1904).

17. febr. 1929 je bila svečano izročena svojemu namenu palača delavske zbornice v Ljubljani. Pri tej svečanosti, ki je predstavljala zgodovinski dogodek v razvoju delavskega gibanja na Slovenskem, so sodelovali vsi vidni predstavniki delavskih strokovnih organizacij, delavskih zaupnikov in ostale slovenske javnosti. Predsednik Delavske zbornice za Slovenijo je v otvoritvenem govoru orisal delo in naloge delavske zbornice in pomembnost lastne upravne zgradbe.

17. febr. 1941 vložijo predstavniki strokovnih organizacij na Jesenicah vlogo na občino, v kateri zahtevajo, da se za delavce v tovarni poveča mesečni obrok kruha oziroma moke, ker po kartah odmerjena količina ne zadostuje za težke delavce (13,33 kg kruha na mesec). Omeniti je treba, da so zaradi mrzličnih priprav na vojno tudi v Jugoslaviji uvedli karte za hrano, predvsem za meso, maslo, moko in sladkor.

17. febr. 1943 je glavni štab NOV in PO Slovenije izdal navodilo o organizaciji vojaške obveščevalne službe v enotah in o njenem sodelovanju z varnostno obveščevalno službo OF. Po tem navodilu so pri glavnem štabu, štabih operativnih centrov, brigad in odredov ustanovili obveščevalne centre, ki so imeli obveščevalni in kontraobveščevalni sektor. Te službe so bile za uspešen boj proti obveščevalnim službam nemške RSHA nujno potrebne.

17. febr. 1959 je v okviru prireditve v jubilejnim letu 40-letnice ZK in 90-letnice železarne Jesenice gostovala na Jesenicah ljubljanska Filharmonija. S svojim izvajanjem so navdušili poslušalce, ki so napolnili dvorano gledališča Tone Cufar. To je bilo prvo gostovanje Filharmonije v našem železarskem mestu.

18. febr. 1906 je igralska skupina Katoliškega delavskega društva na Savi uprizorila igrakoz »Strah z dolgo roko«. Ti začetki delavskega odra so se razvijali v skromnih društvenih prostorih »Pri Markotu na Savi« (pred leti opuščena gostilna na Stari Savi poleg cerkve).

18. febr. 1922 se je pred Deželnim sodiščem v Ljubljani pričel sodni proces proti dvema jeseniškima komunistoma Cirilu Koširju in Francu Ravniku. Franc Ravnik, zavezen delavec, komunist, kasneje večkrat glavni zaupnik, ki je eden prvih Jugoslovanov spoznal nemško koncentracijsko taborišče Buchenwald in tam tudi podlegel, je bil na tem procesu oproščen. Ciril Košir pa je bil obsojen na tri mesece zapor. Ta proces je znan kot prvi proces proti jeseniškim komunistom sploh.

18. febr. 1942 je prišla na Jesenice prva četa vojakov LSB (Deželne strelske bataljone) kot ojačenje, ki ga je zahtevalo nemško poveljstvo mesta Jesenice. Vojaštvo se je naselilo v prostorih nekdanje meščanske šole, komandir čete kapetan Schultz pa je dobil sobo v tovarniški kazini.

18. febr. 1942 intervenira takratni jeseniški župan Luckman pri okrajnem vodstvu NSDAP Radovljica glede gradbenega dovoljenja za gradnjo nemškega »Jugendheima« (Mladinski dom) z ustreznimi učilnicami in prostorom za vojaško urjenje. Lokacija je bila izbrana za nekdanjim župniščem, kjer so sedaj garaže poslovne enote Ljubljana transport.

19. febr. 1937 je bila objavljena državna uredba o minimalnih mezdah v Jugoslaviji. Višina minimalne mezde je bila 2 din na uro. Medtem ko se je skoraj 50 % delavskih mezd v Jugoslaviji gibalo okoli 20 din za osemurni delavnik, je v obratih KID znašalo poprečje okoli 41 din za osemurni delavnik. Pri tem je seveda treba upoštevati panogo industrije in vrsto dela. Najnižje so bili plačani progovni delavci, lesni delavci, tekstilci, gradbinci itd.

19. febr. 1940 je policija še vedno preganjala odbornike in delavce pri občini Koroška Bela. Tega dne so aretirali tajnika občine, učiteljico gospodinjstva Maro Rupena in gradbenega inženirja, ki je pogodbeno vodil gradbeni nadzor pri gradnji nove osnovne šole na Koroški Beli. Vse te aretacije so bile v zvezi z resolucijo, ki jo je občinski odbor poslal banu glede ravnanja z interniranci v Bileci. Zanimivo pri tem je, da so preganjali le komunistične odbornike, čeprav so vsi podpisali inkriminirano resolucijo.

19. febr. 1943 so Nemci izselili v Nemčijo več družin z Jesenic. V glavnem so bile to družine, ki so imele sinove oziroma očete v partizanih. Takim družinam je bilo po takratnih zakonih okupacijske oblasti zaplenjeno tudi premoženje — tako premoženje kot nepremičnine. Prvo pravico do zaplenjene imovine je seveda imel gestapo za svoje agente.

19. febr. 1945 je bil v partizanski tehniki pri gorenjskem vojnem področju in oblastnem odboru OF na Davči natiskan poseben letak »Delavcem po gorenjskih tovarnah«. Letak je vseboval navodila odborom Delavskih enotnosti po tovarnah glede

njihovih nalog in dejavnosti, zlasti še v času tik pred bližajočo se zmago, da ne bi Nemci pred umikom povzročali gospodarske škode na strojih in objektih.

19. febr. 1959 so bile svečano otvorjene III. mednarodne metalurške zimsko-sportne igre v izvedbi železarne Jesenice. Od osmih nastopajočih železarskih ekip je ekipa naše železarne v skupnem plasmaju ponovno odnesla prvo mesto.

20. febr. 1713 so junaški Blejci preprečili francoskim vojakom namen, da bi zaplenili zlatino in dragocenosti v cerkvi na otoku. Vojaki so kljub odloku glavnega intendanta v Ljubljani morali oditi z Bleda praznih rok.

20. febr. 1929 je bilo izpuščenih iz sodnih zaporov v Ljubljani enajst jeseniških Svobodašev, ki so bili aretirani in zaprti zaradi vadenja telovadnih vaj po napevu Parnicel International. Ta aretacija je navdihnila mladega pisatelja Toneta Cufarja, da je napisal pesem »V januarju zaprtim sodrugom«.

20. febr. 1934 je bil v veliki dvorani Delavskega doma pri Jeleni javni shod vsega delavstva pri KID, ki so ga sklicale strokovne organizacije na Jesenicah. Obravnavali so položaj odpuščenih delavcev iz tovarne elekrod na Dobravi. Zrevoltirano delavstvo je zaradi stališča vodstva KID, ki še ni dalo odgovora na odposlano resolucijo, hotelo izvesti demonstrativen pohod na ulico oziroma pred upravno poslopje tovarne. Do tega ni prišlo, poslali pa so takoj k vodstvu podjetja tričlansko deputacijo, da intervenira.

20. febr. 1942 je stopila v veljavo uredba od strani civilne uprave za Gorenjsko o pomemnih slovenskih priimkih in imenih. Z uredbi so bila izdana tudi vsa nastopajoča imena in priimki na Gorenjskem z obrazložitvijo, kako se pišejo po nemško. Nemški natančnosti tudi tukaj ne bi našli primere, saj niso zgrešili niti enega priimka in imena, ki jih je zajel popis prebivalstva izveden leta 1941.

20. febr. 1942 so borci Cankarjeve čete vodili borbo z Nemci na vrhu Stola. V tej, verjetno eni najbolj dramatičnih bitk, ki se je razvila v globokem snegu in v višini nad 2000 m, so borci — partizani izšli kot zmagovalci z minimalnimi izgubami, čeprav jih je napadala najmanj desetkrat močnejša nemška enota. Partizani so se na noč umaknili, razjarjeni Nemci pa so se v onemoglem besu znesli nad kočjo Franceta Prešerna in jo zažgali. V tej bitki je izgubil življenje primorski rojak in prvoborec Jože Koder.

20. febr. 1944 obvešča politični komisar jeseniške občine komisarja za utrjevanje nemštva v Celovcu, da je na Jesenicah 70 privatnih hiš, ki so jih zaplenili izseljenim osebam z obrazložitvijo, da stanovanjsko najemnine od teh hiš odvajajo v sklad za utrjevanje nemštva.

Nekaj spominov izpred 70 let

Slika predstavlja prvi mešani pevski zbor imenovan »Golica«, ki je bil ustanovljen leta 1900. Takrat na Jesenicah ni bilo še nikake naročne ali socialistične dejavnosti. Zbor je imel pevške vaje pri Sraju na Jesenicah, kakor smo rekli po domače, kjer je bila tudi krajevna pošta oziroma kjer je danes hotel Pošta. Zbor je vodil jeseniški učitelj Guštin. Pevci in pevke so bili sami Jeseničani. Ta zbor je bil edini, ki je z narodno slovensko pesmijo budil takrat narodno zavest na Jesenicah.

Nekaj let pozneje so zavodni Jeseničani ustanovili tudi svoj jeseniški časopis z imenom Jeseniška straža. Tiskali so ga v tiskarni v Kranju. List je urejal Jeseničan dr. Janko Pretnar, po domače Smukov Janez. Ustanov-

ljen je bil zato, ker se je takratna KID na vso moč prikazovala spraviti čim več Nemcev v tovarno in pomemno čiti tovarno. Časopis je tudi kritiziral nekatere jeseniške veljake in delavce, ki so se hlinili takratni KID ter njemu zagrizenemu Nemcu ravnatelju Trapnu. Tudi raznih slik in karikatur ni manjkalo v listu. Objavljena je bila tudi karikatura Mihe Copa z Blejske Dobrave ter učitelja Liparja z Jesenic. Oba sta bila leta 1912 v takratni turško-balkanski vojni. Slikar ju je naslikal, kako neseta na ramenih v velikem kozarcu v špirit namočenega Turka. Miha Cop in Lipar sta bila lahko vesela, da sta se srečno vrnila iz balkansko-turške vojne. Ko je Miha Cop prišel iz balkanske vojne, je bil ravno toliko star, da je moral pred naborno komisijo v Radovljico. Sledenega ogle-

duje naborna komisija in vpraša, od kod brazgotine po telesu. On pa jim zelo mirno odgovori: »Gospodje, to je pa še iz balkansko-turške vojne.« Ker so mislili, da jih vleče za nos, so ga za štiri najst dni posadili v zapor.

Ker je list Jeseniška straža neusmiljeno kritiziral vse, kar je bilo protislovenskega in vse tiste, ki so se predajali nemštvu, so list prepovedali. Za prepoved je z vsemi sredstvi pritiskala tudi takratna KID. Prišlo je celo tako daleč, da je neki nemški agent KID napovedal dr. Jan kotu Pretnarju, ki je list urejal, dvoboj s sabljo. Vendar pa do dvoboja ni prišlo, ker je list prej nehal izhajati.

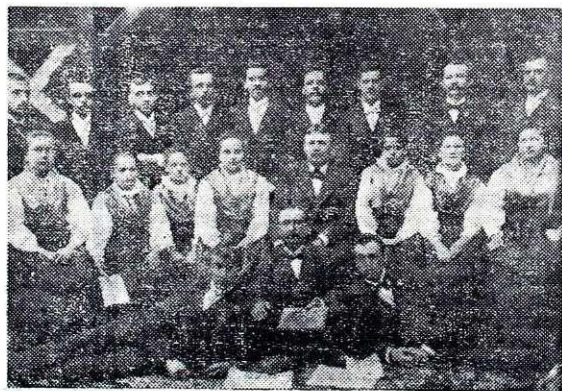
V tistih časih se je tudi pojavila grupa mladeničev, ki si je nadelala ime jeseniška »parigelj banda«, danes bi jim morda rekli »huligani«, vendar pa je bila njihova ak-

tivnost ravno nasprotna. »Parigelj banda« se je pojavljala navadno ponoči in so bile njihove akcije naperjene le proti Nemcem. Pojavili so se večkrat tudi v tovarniški Kazini, kjer je bila nemška postojanka. To je bil največji strah za Nemce pa tudi za tiste Slovence, ki so se hoteli

iz koristljubja udnjati takratnim Nemcem.

Iz vsega tega se vidi, da so bili na Jesenicah, kjer je bila obmejna postojanka, že takrat zavdni Slovenci, ki so se upali upreti takratnemu nemštvu.

Cena Ambrožič

Mešani zbor — GOLICA — ustanovljen 1900

Zadovoljiva udeležba na zborih volivcev

Pretekli teden so se v naši občini začeli zbori volivcev, na katerih občani predvsem razpravljajo o predlogu proračuna občine in o predlogu komunalnih del v občini v letu 1970. Volivci z zadovoljstvom ugotavljajo, da je bilo v zadnjih letih v naši občini marsikaj narejeno. Seveda pa pričakujejo, da bo glede na višji proračun tudi v letošnjem letu tako, posebno pa da bo narejeno tisto, za kar v določenem kraju že dalj časa prosijo. Seveda vsega ne moremo pričakovati že v prvem letu, po besedah predsednika Skupščine občine na zadnji seji pa bi s pametnim odločanjem in dogovarjanjem najkasneje v petih letih opravili vse do sedaj zabeležene probleme.

Na zborih volivcev je seveda bilo ob razpravi največ govora o problemih posameznega kraja.

V petek, 20. februarja je bil zbor volivcev v Ratečah za območje krajevne skupnosti Rateče, na katerem se je zbralo 42 občanov. Ti so razpravljali predvsem o nujni ureditvi vodovoda, o ureditvi krajevnih poti in nasploh o ureditvi kraja. Zanimala so jih vprašanja kmetijstva, pri čemer so menili, da bi morali nuditi boljše pogoje za razvoj kmetijstva. Končno so govorili tudi o nujni izgradnji nekaterih turističnih objektov, kot so predvsem žičnice.

V soboto je bil zbor volivcev tudi v Planini pod Golico. Navzoči občani, po zapisniku 43, so razpravljali o nujnosti ureditve hudourniških področij ob Jesenici, pri čemer so opozarjali na nekatera kritična mesta. Volivci so razpravljali tudi o cesti v Plavših rovt, zanimala pa so jih še vprašanja v zvezi s kmetijstvom.

Na ponedeljkovem zboru volivcev v Kranjski gori se je zbralo 59 volivcev. Razprava je bila zelo živahna. Poudarjali so, da z nekaterimi komunalnimi deli zavlačujemo že več let, čeprav bi bila njihova ureditev nujna. Ob tem so omenjali kanalizacijo, asfaltiranje ceste do Porentovega doma, ureditev javnih sanitarij in drugem. Ugotovili so, da zaradi peči centralnih kurjav postaja ozračje vse bolj onesnaženo, da bo treba zaradi predvidenih novogradenj urediti nove parkirne prostore ter da bo nujno potrebno urediti in boljše vzdrževati cesto v Srednji vrh. Govorili so tudi o osrednjem spomeniku padlim borcem za svobodo, ki je bil zaradi novogradnje prestavljen začasno na drugo mesto in pri tem ugotovili, da menda tudi v novem urbanističnem programu ni predvidene lokacije zanj. Končno so še predlagali, da naj bi vsakdo, ki bi gradil v Kranjski gori, nekaj prispeval k ureditvi in lepšemu izgledu kraja.

Tudi na zboru volivcev na Blejski Dobravi je bila udeležba zadovoljiva, prav tako pa tudi razprava. Z zadovoljstvom so ugotavljali, da so nekatere probleme v preteklosti že uredili kot npr. kanalizacijo, treba pa bo misliti tudi na potrebne priključke. Poleg vrašanja javne razsvetljave na nekaterih mestih pa je bilo največ govora o nuj-

nosti izgradnje žal in ureditvi celotnega področja pokopališča. Strinjali so se, da letos pripravimo potrebne načrte, vendar so zahtevali, da se prihodnje leto tudi začne z deli.

V ponedeljek je bil tudi zbor volivcev na Breznici, kjer se je zbralo okoli 60 prebivalcev iz krajev od Breznice do Rodin. Seveda so razpravljali predvsem o nekaterih problemih komunalne ureditve, ki se vlečejo že več let. Zahtevali so, da bi čimprej uredili kanalizacijo v Zabreznici in na Selu, da naj bi v prihodnjem letu uredili in asfaltirali cesto od Breznice skozi Vrbo do glavne ceste in tam uredili parkirni prostor. V perspektivni program je treba vnesti tudi ureditev ceste v Rodine in Doslovce ter pospešiti izdelavo zazidalnih načrtov za kraje od Zirovnice do Rodin.

Navzoči volivci so menili, da je nujno potrebno urediti v programu predvidene podvoze pod železniško progo. Še posebno ker dela sofinancirajo drugi. Občani so še menili, da naj bi kulturni dom na Breznici in dom TVD Partizan v Zirovnici prevzela v upravljanje krajevna skupnost, kateri pa bi morali nameniti več denarja.

Sindikati odločno nasprotujejo povišanju cene kruhu

Zavod SRS za cene je naslovil na republiški svet Zveze sindikatov Slovenije pismeno stališče o predlogu kombinata »Zito« Ljubljana, naj bi podražili črn kruh. Sindikati so se na osnovi nekaterih podatkov iz delovnih organizacij prehranske industrije odločno opredelili, da se cena za črn kruh ne sme povišati.

Ceprav še ni podrobneje utemeljitve, s katero bi kombinat »Zito« lahko opravičil svoj predlog za podražitev črnega kruha, že nekaj razpoložljivih argumentov zadostno utemeljuje odklonilo stališče sindikatov. V sindikatih menimo, da so nesprejemljive težnje po povišanju cen za osnovne življenjske potrebščine, saj je to najbolj občutljivo področje vplivanja na življenjsko raven ljudi. Sprejemamo sicer dokumentacijo, da je v kombinatu »Zito« proizvodnja črnega kruha pri sedanjih cenah nerentabilna, vendar sodimo, da pri takih osnovnih življenjskih izdelkih, kot je črn kruh,

Tudi za torek so bili sklicani trije zbori volivcev, od katerih pa na zboru volivcev na Plavžu niso bili sklepčni.

Na Hrušici se je zbralo 61 volivcev, kar je dosti več, kot pa na prejšnjih zborih volivcev. V glavnem so se strinjali s predlogom proračuna in predlogom komunalnih del za letošnje leto, le s pripombo, da je treba vključiti v program tudi zavarovanje obrežja Save. Sicer pa so se menili o ureditvi pločnikov in kanalizacije, o tem, da je potrebno v drugi prioritetni red vključiti tudi nadaljnje urejanje hudournika Dobršnik ter da je potrebno dokončno urediti urbanistično dokumentacijo.

Na zboru volivcev so razpravljali tudi o zaključnem računu krajevne skupnosti ter o programu dela za letošnje leto. Pri tem so menili, da je treba razširiti pokopališče na Dovjem ter urediti pravni status, urediti odnose pri vzdrževanju planine in objekta, Gasilskemu društvu pa so naročili, da pripravi program ureditve doma.

Na zboru volivcev Podmežaklj se je zbralo 90 občanov. Največ so razpravljali o urejanju cest na tem področju. Menili so da je treba urediti Prešernovo cesto od Hermana do železniške postaje, da je potrebno urediti Fužinsko cesto in da je potrebno postopoma asfaltirati vse ceste na področju krajevne skupnosti Podmežaklja. Poleg tega so menili, da je potrebno urediti obrežni zid struge Save ter da bi potrebovali na tem področju večjo trgovino s prodajalnami mesa, zelenjave ter primernim bifejem.

Z zbora volivcev v Zirovnici

V petek, 20. februarja, je bil v dvorani TVD Partizan Zirovnica zbor volivcev za vasi Breg, Moste in Zirovnica. Zanimiv dnevni red: razprava o proračunu občine Jesenice, komunalna dela in ureditev kanalizacije, ukinitve kina Zirovnica, ureditev avtobusnih postajališč in turistična problematika, je tako živo zanimala občane, da se je zbora udeležilo čez 130 volivcev. Volivci, predvsem pa občani Brega, so vztrajali na tem, da se mora v letošnjem letu asfaltirati cesta skozi naselje Breg, medtem ko se do priključka na glavno cesto napravi protiprašna podlaga. Zahtevali so, da se na cestiščih uredijo prehodi čez cesto in postavijo ustrezni znaki. Predlog je bil, da se za to koristijo sredstva iz namena, ki so predvidena za nadvoz poti v Završnico.

Vaščani so bili seznanjeni, da bo letos urejena v Zabreznici kanalizacija v vrednosti 120.000 din, poleg tega pa bo temeljna izobraževalna skupnost prispevala okrog 130.000 din za rekonstrukcijo novega šolskega objekta oziroma telovadnice. Predlog je bil, da naj pri izdelavi tega projekta sodelujejo tudi predstavniki krajevne skupnosti, ker bi kazalo telovadnico urediti v takem stilu, da bi bila tudi uporabna za kulturno športne prireditve celotnega prebivalstva.

Govorili so tudi o tem, ali bo področje Zirovnica kos vzdrževanju dveh kulturnih domov, saj vemo, da občini

ski zvezi za šport in kulturno dejavnost nimata toliko sredstev, da bi krili potrebe celotnega vzdrževanja. Predlog je bil, da naj se vsem koristnikom domov izstavijo računi za najemnino, ki naj jo uveljavljajo pri svojih pristojnih organih. Primer za to je Delavski dom in gledališče Tone Cufar na Jesenicah.

Sklenjeno je bilo, da se uredijo najnujnejša kanalizacijska dela v Zirovnici, sredstva za to pa v dogovoru z Vodovodom Jesenice in prizadetimi vaščani zagotovi krajevna skupnost.

Zivahno razpravo so volivci imeli tudi glede ukinitve kina. Občani so bili mnenja, da je krivda za slab obisk zelo hladna dvorana in ne najboljši izbor filmov ter reklama.

Kino podjetje Jesenice prikazuje okrog 25.000 din izdatkov ter okrog 19.500 din inkasa od vstopnic. Ker je pri izdankih prikazno okrog 4800 din zmogljivosti, katera pa ni bila vlečena nazaj v kino Zirovnica, je dejanska izguba minimalna. Ker je kino smatran kot najbolj stalna kulturna dejavnost, so bili občani mnenja, da se kino mora čimprej odpreti in urediti vse pomanjkljivosti, morebitne izgube pa naj bi kril sklad za kulturno dejavnost občine Jesenice in krajevna skupnost, ki naj bi tudi prevzela kino v upravljanje.

Glede ureditve avtobusnih postajališč v Zirovnici so volivci zadožili krajevno skupnost, da to zasilo čimprej uredi oziroma opozori odgovorne organe pri občini, da bo zadoščeno najnujnejšim potrebam. Sklep je bil, da se naj v program občine za prihodnje leto vnese gradnja avtobusne postaje v Zirovnici. V projektu se mora predvideti, da bo zidana avtobusna postaja s prizitkom za recepcijske prostore turističnega društva Zirovnica. Postaja naj bi zgradili v notranjosti križišča blizu zapornic, promet za vse avtobuse v vse smeri pa bi bil krožni, tako da bi bilo postajališče podobno kot v Radovljici. Glede turizma je bilo povedano, da je dejavnost TD upadla, ker gre cesta skoraj mimo naselja, reklamnih opozoril pa še ni. Te probleme bodo dali na dnevni red naslednje seje krajevne skupnosti.

Pohvale vredna udeležba in zanimanje za probleme bo prav gotovo pripomoglo, da bodo problemi hitreje rešeni, delo krajevnih in občinskih odbornikov pa bo s tem veliko lažje.

I. M.

(Interne informacije republiškega sveta sindikatov Slovenije 14/VI)

20 let splošno gradbenega podjetja »SAVA«

V preteklem tednu je delovni kolektiv splošnega gradbenega podjetja SAVA Jesenice slavil 20-letnico obstoja in dela. Na proslavi v soboto 21. februarja v gledališki dvorani, sta delovnemu kolektivu ob navzočnosti številnih gostov in poslovnih partnerjev govorila o 20-letnem delu direktor in predsednik delavskega sveta. Predsednik upravnega odbora pa je razdelil priznanja članom kolektiva za 10, 15 in 20-letno delo v podjetju. Kulturni program sta izvajala pevski zbor JEKLAR in ansambel narodnih plesov in pesmi pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice. Iz govora direktorja podjetja Mira Ogrina povzemamo nekaj osnovnih misli iz življenja in dela delovnega kolektiva.

Splošno gradbeno podjetje SAVA je ustanovil Mestni ljudski odbor Jesenice 21. februarja 1950. Iz zelo skromnih kadrovskih in materialnih osnov se je podjetje v dvajsetih letih z vztrajnim povečevanjem delovne opreme in mehanizacije ter z vzgojo in pridobivanjem ustreznih strokovnih kadrov razraslo v solidno gradbeno podjetje. Leta 1950 je ob 14 zaposlenih znašala vrednost proizvodnje na delavca 221, leta 1969 pa ob 621 zaposlenih 65.943 N dinarjev. Vrednost osnovnih sredstev je bila leta 1950 928,50, obratnih sredstev pa 411,00 N din, letos pa bo vrednost osnovnih sredstev 6.771.628,90 in obratnih sredstev 3.863.393,12 N dn. Rast in razvoj podjetja ter navedeni podatki kažejo, da so bila lastna ustvarjena sredstva osnovni vir, ki je zagotavljal razvoj podjetja. V tem času je podjetje vložilo za dvig družbenega standarda svojih delavcev 3.477.726,93 din in sicer čez 70 % iz lastnega dohodka, ostalo pa iz bančnih virov. Ta denar so vložili v gradnjo samskih domov, menze, počitniškega doma in družinskih stanovanj.

Neustrezna strokovnost in struktura zaposlenih je bila mnogokrat ovira za hitrejši napredek in boljše poslovne rezultate podjetja. Z iz tega razloga je velika skrb podjetja veljala izboljševanju kadrovske strukture. V prvih petih letih obstoja je bilo v

podjetju 34 % kvalificiranih in visokokvalificiranih kadrov ter 65 % polkvalificiranih oz. nekvalificiranih kadrov in kadrov z nižjo izobrazbo in le dva zaposlena s srednjo šolo. V zadnjih petih letih se je število kvalificiranih in visokokvalificiranih kadrov dvignilo od 34 % na 42 %, število polkvalificiranih in nekvalificiranih oz. kadrov z nižjo izobrazbo je padlo od 65 % na 49 %, poprečno pa je bilo v zadnjih petih letih zaposlenih devet oseb z višjo in visoko izobrazbo in 44 s srednjo izobrazbo. V zadnjih desetih letih so vložili 554 tisoč 089,08 din za vzgojo in strokovno izpopolnjevanje kadrov.

Podjetje se je srečevalo tudi s številnimi težavami v zvezi s spremembami v pogojih poslovanja in rastjo podjetja, predvsem pa z uveljavljanjem na trgu. Z veliko živlostjo in vztrajnostjo so si večali obseg dela in zaupanje pri investitorjih in kupcih. Z zgraditvijo zdravstvenega doma na Jesenicah, kopališča, stanovanjske stolpnice in hotela Jelovica na Bledu itd., se je zaupanje investitorjev razširilo tudi na radovljisko in ljubljansko področje. Danes ni več dvomov o kakovosti in poslovnih sposobnostih podjetja. V okviru 64 slovenskih gradbenih podjetij se danes podjetje s 4 milijarde realizacije in 600 zaposlenimi uvršča na 18. mesto

v Sloveniji in na drugo mesto na Gorenjskem.

Stalni razvoj podjetja in organizacijska rast je izoblikovalo sedanjo organizacijo podjetja, ki ga sestavljajo: proizvodne enote — gradbišče DE SIP (strojno inventarnega parka), enota obrtnih storitev in gradbenih polizdelkov (tesarski in železokrivski obrat), enota družbeni standard (menze, naselja in počitniški domovi) ter enota uprave (skupne službe razdeljene po samostojnih sektorjih). Seveda je taka organizacijska zgradba zahtevala zagotovitev osnovnih pogojev z zgraditvijo in adaptacijo novih delovnih objektov.

Uprava podjetja je skupaj s samoupravnimi organi izoblikovala solidno gospodarsko enoto, ki je v svojem dvajsetletnem obdobju zgradila pomembne objekte: obrat Cokla — Blejska Dobrava, bivalnico Jesenice, številne stanovanjske objekte — osmorčke, dvanajstorce, 20-stanovanjske stolpiče, 50-stanovanjske bloke in stolpnice na Jesenicah, Kranjski gori, Lescah, Bledu, Bohinju in v Ljubljani v skupni površini čez 60.000 m² oz. nekaj nad tisoč stanovanjskih enot vseh velikosti, od tega 90 % v zadnjih desetih letih. Med večje objekte sodijo še: kopališče, drsališče s tribunami in športni park Jesenice, zdravstveni dom in poslopje SOB Jesenice, trgovsko poslovno stavbo Supermarket Union Jesenice, trgovski center v Kranjski gori, trgovski market z bifeji v Kranjski gori, Mojstrani, na Jesenicah, nad progo in v Žirovnici, več gostinsko-turističnih objektov v naši občini, na Bledu in v Bohinju, kulturni dom z restavracijo na Javorniku, mnogo industrijskih objektov v naši železarni in druge, cestno-prometne objekte itd.

Zadnje petletno obdobje je značilno zaradi pospešenega uvajanja sodobne mehanizacije, novih materialov, moderne tehnologije, tehnoloških postopkov, priprave dela, sodobne organizacije proizvodnje in delitve dela. Te spremembe so pogojene z vedno večjimi zahtevami gradbenega tržišča, cenenostjo gradenj in ekonomiko podjetja. Zahtevnost trga pa je vedno večja in v sedanji praksi vedno bolj prevladuje oddaja dela na »ključ« ali inženiring. Tako celotno obvladovanje gradnje zahteva tudi stalno rast podjetja, odprlo pa je tudi vprašanje pomanjkanja lastnega kapitala, poleg vprašanja likvidnosti oziroma hitrejšega obračanja denarnih sredstev zaradi nerednega plačevanja investitorjev. Vse to pa je vplivalo tudi na poslabšanje poslovnih rezultatov. Ob teh velikih spremembah na gradbenem tržišču so banke sodelovale le delno in podjetje za svojo hitrejšo rast in razvoj ni dobilo potrebnih sredstev. Po-

leg aktivnosti notranjih dejavnikov bo podjetje za dobro poslovanje in nemotno proizvodnjo potrebovalo ustrezno višino poslovnega kapitala, kar bo vplivalo na višje dohodke in hitrejši razvoj sodobne tehnike, tehnologije in organizacije dela. Seveda pa se podjetje zaveda, da nadaljnji razvoj zahteva še nadaljnje poslovno povezovanje v razne oblike integracije, kar naj zagotovi enotno politiko med podjetji in enotni nastop na trgu, pred predstavniškimi organi, bankami in drugimi ustanovami. Z nadaljnjim vlaganjem denarja v kadre, stroje in tehnologijo pa bo podjetje poleg ekonomskih rezultatov dvignilo tudi produktivnost in si tako zagotovilo nadaljnji uspešni razvoj.

Delovnemu kolektivu splošnega gradbenega podjetja SAVA čestitamo ob njihovem delovnem jubileju in mu želimo še mnogo delovnih uspehov!

Za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše so prispevali:

Uršič Rudolf, Jesenice je odstopil svoj honorar za prispevek, objavljen v 38. številki Železarnarja v znesku 22.00; Taborniški odred Jeklarjev Jesenice, namesto novejnih čestitk — 50.00; osnovna šola Radenci — 228.00 din.

Do 18. 2. 1970 je bilo zbranih skupno 123.772,10 dinarjev. Za prispevke se vsem darovalcem iskreno zahvaljujemo.

Prispevke nakazujte na žiro račun: 5135-679-8-2135 ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE JESENICE, sklad za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše.

Kako pomagamo otroku pri učenju?

Učenje in izobraževanje je poleg vzgoje osebnosti najpomembnejša sestavina otrokove priprave na življenje. Današnji svet zahteva od vsakega mnogo več znanja kot včerajšnji. Se mnogo več pa bo zahteval jutrišnji svet, v katerem bodo naši otroci delali in živeli. Živimo v dobi, ki jo mnogi imenujemo največjo prelomnico v dosedanjih zgodovini človeštva. Svet od človeka zahteva vedno več znanja in če pogledamo na bodočnost naših otrok, se šele v polni meri zavedamo, kako usodno važno znanje je, da se uspešno učijo, da se čim bolj pripravijo na jutrišnje življenje.

Uspešno končati osnovno šolo je cilj prve etape otrokove priprave na življenje. Le široka splošna izobrazba je primerna trdna osnova za nadaljnji družbeni in kulturni razvoj osebnosti. To je prvi pogoj, da ne bo postal le uspešen delavec, ampak tudi upravitelj naše socialistične družbe. Pri nas še vedno skoraj tretjina otrok ne konča z uspehom osnovne šole. Taki otroci postanejo resno vprašanje tako za družbo kot za starše. Za izboljšanje tega stanja so potrebni marsikateri družbeni in

pedagoški ukrepi, ki se jih današnje šolstvo vse bolj poslužuje (celodnevno bivanje otrok v šoli), potrebno pa je tudi večje sodelovanje staršev, ki lahko v veliki meri vplivajo na učni uspeh svojih otrok.

Prepozna je skrb in zaskrbljenost staršev, ki se pokaže šele takrat, kadar ostane njihov otrok na cesti. Pet minut pred dvanaajsto ne moremo nadomestiti vsega, kar smo opustili v celem dnevu. Na uspešnost učenčevega šolanja vplivajo vsa leta njegovega učenja, od vstopa v šolo dalje, pa celo že prej. Skrb za otroke naj bo torej pravočasna in stalna.

Če hočemo otroku pomagati pri učenju, moramo najprej sami globlje spoznati, kaj je učenje in kakšna je pot do znanja. Vsak človek (odrasel človek) se namreč ne zaveda, da učenje ni samo grobo nabiranje podatkov in resnic, da ni samo »požiranje« knjig in zvezkov, ampak zahteva učenje tako umske, kakor tudi druge človekove sposobnosti, ki vsaka po svoje vplivajo na uspešnost učenja.

Opazovanje stvari in pojavov je prva stopnja pri pridobivanju znanja o svetu. Zato je zelo važno, da otroka že od malega navajamo, da hodi po svetu z odprtimi očmi, da ga opozarjamo na vse, kar je zanj novo, na vse kar je dobro da zve. Tako v otroku vzbujamo zanimanje za svet, ki ga obdaja. Tako se otroku bogati predstavi zaklad in mu daje nadaljnje smernice, da se bo tudi sam začel zanimati za svoje okolje in za vse, kar se v njem dogaja. Stvari in pojavi, ki jih otrok opazuje, so zanj popolnoma neznani, zato se čisto poslužuje vprašanj: »Kaj je to?«, »Zakaj?«, »Kako to?«. Naloga staršev je, da ta vprašanja ne ostanejo nepojasnjena. Otroku nevede hoče priti do bistva pojavov in stvari. Šele takrat, ko otrok razume neke pojave in stvari, je njegovo opazovanje nekaj vredno. Končni cilj učenja pa predstavlja zapomnitev in trajno osvajanje znanja. Samo na ta način bo otrok v nadaljnjem razvoju že pridobljeno znanje lahko uporabljal samostojno in ustvarjalno.

Otrok si določeno znanje pridobi v šoli, toda bistvena sestavina celotnega procesa izobraževanja je prav gotovo učenje doma. Otroku morajo doma biti zagotovljeni čim boljši pogoji za učenje in vsestranska pomoč staršev.

KAJ VPLIVA NA UČNI USPEH

Da bi bolje spoznali vpliv staršev na otrokovo učenje, moramo najprej ugotoviti, kaj vse vpliva

Popis nekdanjih aktivistov OF

Odbor za proslavo pri republiški konferenci SZDL Slovenije je pri odločanju o letošnjem zboru aktivistov, ki bo v Dolenjskih Toplicah 26. aprila, posebej poudaril potrebo, da bi vsaj zdaj, 25 let po osvoboditvi, organizacija SZDL končno evidentirale vse nekdanje aktiviste OF. Zaradi prevelikih prešeljanj po vojni se je mnogo nekdanjih aktivistov izgubilo in so tako ostali pozabljeni. Ljudje so se selili z dežele v mesta in tako izgubili stike z nekdanjimi aktivisti OF, zlasti pa so ostali pozabljeni nešteti tisti in požrtvovalni sodelavci OF, ki po osvoboditvi niso prišli do političnih in drugih funkcij. Večidel so organizirani v organizaciji Zveze borcev, toda ne vsi. Ostali so pozabljeni in dostikrat zagrenjeni.

Socialistična zveza, naslednica Osvobodilne fronte slovenskega naroda, je dolžna zmagajočo popraviti. Tako zbrane sezname naj organizacija SZDL uredijo in posamezne prijave tudi kritično presodijo, v kolikor se ne bi skladali s preverjenimi zgodovinskimi ugotovitvami in kriteriji, po katerih je opravičen naziv aktivista. Izvršni odbor SZDL meni, da je treba šteti med aktiviste Osvobodilne fronte slovenskega naroda zlasti tiste, ki so v času osvobodilnega gibanja v letih 1941 do 1945 bili:

- člani IO OF, Vrhovnega plenuma OF, člani SNOS, odposlanci kočevskega zbora,
- člani nekdanjih pokrajinskih, okrožnih, podokrožnih, okrajnih rajonskih in terenskih odborov OF ter odborov OF raznih ustanov in poklicev,
- članice odborov AFZ,
- člani vodstev mladinskih organizacij (SKOJ in ZMS) od osnovnih do najvišjih,
- člani poveljstev Narodne zaščite, zlasti v letih 1941 in 1942, ter tisti, ki so v tej polvojaški frontovski organizaciji zbirali orožje in opremo za partizane ali obveščali partizane o sovražniških premikih ter se udeleževali akcij NZ na zasedenem ozemlju,
- člani odborov Delavske enotnosti (sem je šteti tudi take odbore v Trstu in Trzinu, kjer je bila organizacija slovenskega in italijanskega proletariata),
- vsi tisti, ki so trajno aktivno sodelovali pri zbiranju sredstev za ljudsko pomoč, materiala za partizane, ali aktivno sodelovali pri skrivanju in transportiranju take pomoči,
- zdravniki in zdravstveno osebje, ki so zbirali in pošiljali sanitetni material ali pa zdravili ranjence in ilegalce,
- terenski zaupniki in obveščevalci,
- družine ali osebe, ki so dajale stanovanja in zavetje ilegalcem,
- kurirji in kurirke, ki so vzdrževali zveze med posameznimi ilegalci v okupiranih krajih,
- družine, ki so skrbele za otroke ilegalcev in partizanov,
- tisti, ki so dajali prostor za ilegalne tehnike in ki so v takih tehnikah delali,
- člani gospodarskih komisij, ki so požrtvovalno zbirali hrano in drugi material za partizansko vojsko,
- člani NOO, izvoljeni na osvobojenem ozemlju, 1942 ali kasneje; ti odbori so bili večkrat tudi odbori OF ter so morali večkrat delovati tudi ilegalno,
- interniranci, ki so v taboriščih organizirano delovali v interesu osvobodilnega boja,
- slovenski pregnanci v Srbiji in na Hrvaškem, ki so organizirano kot aktivisti sodelovali v srbskem ali hrvaškem osvobodilnem gibanju,

— vsi tisti, ki so še na razne druge načine organizirano sodelovali pri slovenskem osvobodilnem boju doma ali v tujini,

— med aktiviste OF je treba šteti tudi vse člane Zveze komunistov v času 1941–45, ki so na terenu aktivno delali za cilje osvobodilnega boja, bodisi da so bili vključeni v organizacije OF ali ne. Po določilu t. i. »dolomitske izjave« osnovnih skupin OF, ko je bila dokončno utrjena enotnost OF, so bili vzeti člani KPS avtomatično kot aktivisti OF. V duhu te izjave se samo po sebi razume, da moramo takratne člane KP smatrati za aktiviste OF, ki jih danes želimo popisati. Tisti, ki pa so delovali zgolj v vojski, ne pridejo v poštev za popis aktivistov OF.

Vse zgoraj naštetje je mogoče smatrati za aktiviste OF. V kolikor je bilo njihovo delo organizirano in trajnejšega značaja, ter da se niso izneverili ali kapitulirali ter z delom prenehali, razen iz opravičljivih razlogov, kot so npr. zapor, internacija ali po direktivi OF iz varnostnih razlogov.

Pozivamo vse organizacije SZDL, da takoj pristopijo k urejanju spiskov aktivistov OF, da poiščejo pozabljene aktiviste ter obenem pregledajo, v kakšnem položaju živijo. Zlasti je treba poskrbeti za njihov socialni položaj in po potrebi poskrbeti za družbena priznanja za njihovo aktivistično delo.

Prav bi bilo, da bi organizacije SZDL zbrale vse svoje nekdanje aktiviste ter jim dale ob letošnjem jubilejnem letu primerna priznanja. Nadalje se nam zdi tudi primerno, da bi imele organizacije SZDL aktiviste OF v stalni evidenci, ter jim po potrebi nudile moralno in tudi materialno pomoč, če so jo potrebni. Zavedati se moramo, da so izkušnje nekdanjih aktivistov dragocen element tudi naše današnje vseljudske obrambne pripravljenosti in sposobnosti.

Priporočamo organizacijam SZDL, da poskrbijo za udeležbo in omogočijo prevoz vseh nekdanjih aktivistov OF na zborovanje v Dolenjskih Toplicah, ki bo 26. aprila.

Republiška konferenca SZDL Slovenije bo tiskala in razposlala svojim organizacijam prijavne dopisnice za nekdanje aktiviste OF z namenom, da aktivistom olajša prijavljanje. Te bodo lahko tudi služile za kartoteko aktivistov OF.

IZVRŠNI ODBOR
REPUBLISKE KONFERENCE SZDL
SLOVENIJE

Republiško prvenstvo tabornikov

Preteklo nedeljo je bilo republiško prvenstvo v veleslalomu za tabornike pod Viševnikom na Pokljuki. Meter in pol debela snežna odeja in višinsko sonce sta poskrbela za odlično okolje, žal pa je bila sama organizacija zelo slaba. Ljubljaničani ne poznajo snežnih razmer in je bil že dostop težaven, iz istega vzroka je sankanje tudi odpadlo. Samo tekmovalje v veleslalomu: vratca so bila

diletantsko postavljena, luknje od padcev in zavojov so ostajale do konca tekmovalne kake rane so pač bile, nihče jih ni teptal.

Vsa pretekla leto so bile razglasitve rezultatov takoj po tekmovalju, letos pa uradni papirjev še danes (torek) nimamo. Dve leti zapored so Jeseničani osvojili prehodni pokal, letos pa nimajo nobenega izgleda na eno prvih mest. Glede na to,

Jesenice (kombinirano) : Jiskra 3:9

Na igrišču Podmežakljo je bila po daljšem premoru zopet zanimiva hokejska tekma med češkoslovaškim drugoligaškim moštvom Jiskra in kombinirano ekipo Jesenic. Zmagali so gostje z 9:3 (3:0, 1:2, 5:1). Strelci golov za Jesenice: Poljanšek 2 in Hafner 1.

Gostje iz Češkoslovaške so pokazali zelo duhovit kombiniran in zanimiv hokej. Mladi igralci so se nedvomno precej naučili. Seveda pa proti taki rutinirani ekipi kljub dobri igri niso mogli pokazati kaj več. Goli so bili doseženi iz zelo posrečenih akcij posameznikov, to pa je bilo tudi vse, kar so naši hokejski pokazali. Gostje so ves čas tekme igrali lepo povezano in dokazali, da le z lepimi kombinacijami se da prevriniti vratarja. Poraz bi bil še večji, če naši ne bi imeli v голу mladega Zbontarja, ki je bil večkrat nepremagljiva ovira za napadalce gostov.

Nad pokazano igro gostov se velja zamisliti. Trenerji naj v bodoče učijo svoje varovance le tako igro hokeja. S solo prodori se ne da dosti napraviti.

— ne

J. Jekler

na učni uspeh otroka. Na uspešnost učenja vplivajo tako osebnostne značilnosti otroka, kakor tudi zunanji pogoji, t. j. kakšen je učni prostor, čas učenja in družinske razmere.

Za šolski uspeh je zelo pomembna inteligentnost, naravna bistrost ali nadarjenost. Toda o tem, kakšne bodo otrokove naravne zmožnosti za razvoj in zmogljivost za učenje, žal starši ne morejo odločiti. Starši ne morejo spremeniti otrokovih naravnih dispozicij, od njih pa je v veliki meri odvisno, ali bo otrok razvil svoje naravne zmožnosti. V tem je njihova odgovornost in dolžnost do lastnega otroka in družbe. Na otrokovo uspešno napredovanje v šoli pa vplivajo v veliki meri tudi otrokova marljivost, vestnost in vztrajnost ter druge osebnostne lastnosti. Pri oblikovanju teh lastnosti ima vzgoja odločilno besedo. Če te lastnosti načrtno in vztrajno razvijamo, se bodo uspehi našega prizadevanja kmalu odražali pri otrokovem učenju in tudi pozneje v njegovem življenju. Zelo različni so otrokovi uspehi, če ga kaka snov ali predmet veseli, ali pa čuti do njega mogoče celo odpor. Tudi tu imajo veliko vlogo starši. Po svojih močeh morajo razvijati otrokove interese, spremljati njihovo napredovanje v šoli, jim ob neuspehih dati spodbudne besede, upoštevati otrokov trud. Zelo važno je celotno družinsko vzdušje, saj vemo, da se neurejene domače razmere in konflikti v družini neposredno kažejo tudi v otrokovem delu in

negovih učnih uspehih.

Vse te dejavnike moramo upoštevati, ko iščemo vzroke neuspešnosti. Le pri nekaterih učencih je za neuspeh kriva podpoprečna umska razvitost. Takemu otroku je potrebna dodatna pomoč šole in staršev.

ZUNANJI POGOJI USPEŠNEGA UČENJA

Da bo otrokovo domače učenje uspešno in bo čas učenja pravilno izrabljen, moramo zagotoviti vsakemu otroku najprej osnovne zunanje pogoje kot so: primeren prostor za učenje, čas učenja ter družinske razmere in vzdušje v družini.

Učenje zahteva zbranost, to pa pomeni, da morajo biti notranje otrokove sile čim bolj usmerjene na učno snov. Prav zaradi tega naj bi vsak otrok po možnosti imel stalen učni kotiček, kjer lahko v miru opravlja šolske obveznosti. Zelo prav je, da ima svoj »delovni« kotiček otrok že v predšolski dobi, ki ga sam ureja in pospravlja. Če otroka navadimo na tak red že zgodaj, bo znal skrbeti za urejenost svojih stvari tudi v šolski dobi. Otrokovo delovno mesto naj bo tako urejeno, da se bo med učenjem počutil udobno. Skrbeti je treba za pravilno držo telesa med učenjem, kajti nepravilna drža kvarno vpliva na otrokov telesni razvoj in so njene posledice zelo pogostne, razen tega ga nepravilna drža prej utruja. Če hočemo varovati otrokov vid, moramo urediti njegovo delovno me-

sto, da bo vidna razdalja pri branju in pisanju normalna, to se pravi od 25 do 30 cm. Pravilna osvetlitev delovne mize je važna toliko za otrokov vid, kolikor za njegovo učenje. Svetloba mora prehajati iz leve strani, ne sme pa biti ne prešibka in ne premočna. Vsekakor mora biti prilagojena velikosti sobe in se čim bolj približati naravnim dnevnim svetlobi.

Poskrbeti moramo za primerno toploto v otrokovem delovnem prostoru. Mraz ga ovira pri delu, prevelika toplota pa uspava in zmanjšuje zbranost pri učenju. Po mnenju strokovnjakov je za umsko delo najprimernejša temperatura pozimi med 17° in 21°C, poleti pa med 18° in 24°C. Razen tega pa moramo upoštevati tudi, da zatočel, neprebraten prostor slabo vpliva na delavnost in storilnost. Osnovni pogoj za uspešnost učenja vsekakor predstavlja mir, ki mora vladati v učnem prostoru. Če ima otrok svoj delovni kotiček, miru ni težko vzpostaviti. Vse drugače je, če ima otrok delovni prostor v kuhinji, kjer se med otrokovim učenjem še marsikaj dogaja. V tako neurejenih učnih razmerah se ni čuditi, če so otrokovi pisarni izdelki slabi in je njegovo domače učenje nezadostno. Na starših je torej, da otrokov delovni prostor po možnosti čim bolj uredijo in sicer tako, da v prostoru ne bo nič takega, kar bi negativno vplivalo na zbranost in posredno tudi na uspešnost učenja.

(Nadaljevanje)

XII. tradicionalni kurirski smuk je osvojila šolska mladina

V nedeljo, 22. februarja je bil na Pristavi XII. tradicionalni kurirski smuk, ki je posvečen petim padlim kurirjem v Medjemu dolu nad Javornškimi rovti 25. 1. 1945. Lepa in sončna nedelja je na Pristavo privabila mnogo smučarjev in drugih ljubiteljev belih poljan.

Krajevna organizacija ZZB NOV Javornik — Kor. Bela zasluži vse priznanje. Kurirski smuk je edina smučarska prireditev v naši občini, posvečena padlim kurirjem in hkrati živo ohranja tradicijo NOB. To potrjuje podatek, da je na krajsi progi tekmovalo kar 146 učencev in učenec iz sedmih osnovnih šol. Prvič so se v tekmovalstvu pomerili najmlajši iz osnovnih šol Gorje in Bled. V vseh kategorijah pa je nastopilo 235 tekmovalcev. Tako velike udeležbe organizatorji niso pričakovali, ker je bilo to nedeljo še nekaj drugih smučarskih tekmovanj in še spominski pohod na Stol. Sodniški zbor pod vodstvom Pepeta Zupana je imel polne roke dela in je svojo nalogo dobro opravil.

Najprej so se s štoparico pomerili člani ZZB NOV na veseljalovski progi dolgi 870 m, s 17 vratci in 105 m višinske razlike.

REZULTATI — POSAMEZNIKI: 1. Jože Kunšič, KO ZB Planina, 44,6, 2. Ožbi Vister, KO ZB Plavž, 44,7, 3. Zvone Hutar, KO ZB Sava, 47,0, 4. Janez Smolej, KO ZB Plavž, 48,0, 5. Kristl Ogris, KO ZB Bled, 48,2.

Ekipno: 1. KO ZB Plavž (Vister, Smolej, S. Taler) 2:22,8, 2. KO ZB Javornik — Koroška Bela (J. Smolej, Bohinc, Noč) 3:01,1.

Ekipa KO ZB Plavž je s to zmago prešla v trajno last prehodni pokal in hkrati prvič osvojila prehodni pokal gorenjskih kurirjev. Prehodni pokal za posameznike je prejel v trajno last Janko Smolej, KO ZB Javornik — Koroška Bela, kot najuspešnejši tekmovalac kurirskega smuka doslej.

Medtem ko so pričeli s tekmovalcem, pa so predstavniki KO ZB Javornik — Koroška Bela, JLA, lovske družine in šolske mladine položili venec na Medjem dolu na kraju, kjer so sovražne krogle pred 25. leti pokosile pet mladih borcev-kurirjev.

Na progi s Suhorjevega rovta, ki je merila 1.182 m, s 27 vratci in 182 m višinske razlike, so najprej startale mladinke.

REZULTATI: 1. Sonja Gazvoda, SK Kr. gora, 1:15,8, 2. Breda Krušič, SK Jes., 1:19,1, 3. Jelka Pečar, SK Kr. gora, 1:20,2.

CLANICE: 1. Milica Smolej, PD Javornik, 1:35,2, 2. Tilka Cerkovnik, PD Javornik — 1:47,4, 3. Alenka Rozman, PD Bohinj, 2:14,2.

MLAJŠI MLADINCI: 1. Janez Saksida, SK Jes., 1:14,8, 2. Zvone Spec, SK Jes., 1:16,6, 3. Darko Jenkole, PD Javornik, 1:34,0.

STAREJSI MLADINCI: 1. Tomaž Bernik 1:10,2, 2. Janez Zupan 9:14,8, 3. Izток Saksida 1:15,7 (vsi SK Jesenice).

CLANI: 1. Lovro Markež 1:14,4, 2. Zdravko Sporn 1:14,8, 3. Borut Varl 1:15,1 (vsi SK Jesenice).

EKIPNO: 1. SD Jesenice (Markež, Bernik, J. Saksida) 3:39,4.

Šolska mladina pa se je pomerila na progi dolgi 470 m, s 10 vratci in 60 m višinske razlike.

STAREJSE PIONIRKE: 1. Ingrid Oitzl, OS Kr. gora, 0:19,2, 2. Nevenka Veskovič, OS T. Čufar, 0:19,8, 3. Mojca Ramuš, P. Voranc, 0:22,0.

MLAJSE PIONIRKE: 1. Mojca Legat, OS Žirovnica, 0:23,0, 2. Mojca Svetina, OS Žirovnica, 0:24,9, 3. Jana Justin, TVD Partizan Gorje, 0:25,4.

STAREJSI PIONIRJI: 1. Marjan Vovk, OS P. Voranc, 0:18,6, 2-3. Stane Stefančič, OS Kr. gora, 0:20,0, 2-3. Sašo Jeklar, OS P. Voranc, 0:20,0.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Bojan Hribar 0:20,6, 2. Stane Remec 0:21,4, 3. Peter Gabršček 0:21,5 (vsi TVD Partizan Bled).

EKIPNO: 1. OS Kranjska gora 1:42,9, 2. OS Prežihov Voranc 1:43,4, 3. TVD Bled 1:46,7, 4. OS Koroška Bela 1:48,9, 5. OS Žirovnica 1:54,5.

Po končanem tekmovalstvu so razglasili rezultate in zmagovalce v posameznih kategorijah. Vsak udeleženec XII. kurirskega smuka je prejel spominsko listino s sliko partizanskega kurirja, delo slikarja Bonija Čeha. Pred tem je imel krajsi pozdravni govor predsednika KO ZZB NOV Javornik — Koroška Bela France Treven in predsednik odbora gorenjskih kurirjev.

Prvi trije uvrščeni v vsaki kategoriji so prejeli vredna praktična darila, kar je že tudi tradicionalno.

Pri razglasitvi zmagovite ekipe v kategoriji šolskih športnih društev je zaradi računskih napake bila objavljena kot zmagovalca ekipa OS P. Voranc; pri ponovni kontroli rezultatov oz. seštevku pa se je ugotovilo, da je prvo mesto osvojila ekipa OS Kranjska gora.

Pri izvedbi XII. kurirskega smuka gre priznanje tudi pripadnikom graničarske karavle, ki so se izkazali s pripravo prog in drugih nujnih opravil.

Priznanje pa zasluži tudi oskrbnik doma na Pristavi, tov. Resnik in njegova žena, saj sta to pot morala postreči mnogo udeležencev sončne in tradicionalne Pristave.

rn -

Stol 1970 presegel vsa pričakovanja

Letošnji spominski pohod članov ZZB NOV, planincev, lovcev, tabornikov in drugih ljubiteljev na Stol, je v nedeljo, 22. februarja v vsakem pogledu presegel vse dosedanje pohode in dosegel izreden moralni uspeh. Petega zimskega spominskega pohoda v spomin borb Jeseniško-Cankarjeve čete z Nemci in domačini izdajali 20. februarja 1942, ko je padel tudi prvoborec Jože Koder, se je udeležilo 245 udeležencev, med njimi tudi precej borcev NOV.

Spominski pohod na Stol, ki je bil letos obeležen tudi s 25-letnico osvoboditve, se po svojem obsegu približuje ostalim družbeno-političnim in športnim manifestacijam kot npr. po stezah partizanske Jelovice ali ob žici okupirane Ljubljane.

Letošnjega zimskega spominskega pohoda v idealnih snežnih in vremenskih razmerah se je udeležilo tudi šte-

vilno zastopstvo naših graničarjev in predstavnikov JLA. S častno salvo so počastili spomin prvoborca Jožeta Kodra, ki je padel pred 28. leti na pragu Prešernove koče in vseh drugih, ki so v času NOV žrtvovali svoja življenja za svobodo in lepše ter boljše življenje poznejših generacij.

Medobčinskemu koordinacijskemu odboru članov ZZB

NOV, planincev, tabornikov in lovcev, je letos uspelo mobilizirati in vključiti v to manifestacijo res širok krog udeležencev.

Od leta 1962, ko je bil 25. februarja izveden prvi spominski zimski pohod na Stol s komaj 42 udeleženci, je to število vsako leto večje. Leta 1967 je bilo na drugem pohodu že 82 udeležencev, skrajno slabo vreme s snežnimi padavinami, snežnim metezem in viharjem ter megami je leta 1968 omogočilo 18. februarja pristopiti na Stol komaj 28 najbolj izvežbanim in navdušenim obiskovalcem. Četrtega zimskega pohoda 9. marca lani so se udeležili 203 udeleženci, letos pa sta odlična organizacija in lepo vreme privabila na Stol že 245 udeležencev. Pri tem je nadvse razveseljava ugotovitev, da se zimskega spominskega pohoda ne udeležujejo samo prebivalci in ljubitelji Stola iz jeseniške in radovljiske občine, temveč tudi iz drugih krajev Gorenjske in Slovenije. Na letošnjem pohodu so bili udeleženci iz Kranja, Tržiča, Ljubljane, Vrhnike, Celje, Maribora in drugod. Vse to dokazuje, da si ljubitelji in obiskovalci zasneženih gora želijo tako dobro pripravljene in organizirane skupinskih pohodov.

Ob 10. uri je spregovoril vsem udeležencem pri spominski plošči Jožeta Kodra udeležencem bitke France Konobelj — Slovenko, četa planincev JLA je izstrelila častno salvo, vsem udeležencem proslave se je ob zaključku zahvalil v imenu PZS, komisije za alpinizem, organizator pohoda Uroš Zupančič.

Organizatorji pohoda se morajo zahvaliti planincem iz Radovljice in Javornika — Koroške Bele, ki so omogočili udeležencem vsaj skromno prehrano in prenočišče v Valvasorjevem domu pod Stolum in v Prešernovi koči na Stolu. Posebno priznanje in zahvalo pa vsi udeleženci izrekajo Kolinski tovarni Ljubljana, ki je darovala za udeležence večjo količino okusnih Knor juh.

Prvoborec Franc Konobelj — Slovenko je po žalni kome-moraciji pred Prešernovo kočo razdelil trem petkratnim udeležencem čatne zlate spominske značke, več drugih udeležencev pa je za trikratno udeležbo dobilo srebrne spominske značke, vsi, ki so se pohoda prvič udeležili, pa so prejeli bronaste spominske značke.

Organizatorjem je treba vsekakor izreči pohvalo k brezhbi in varni ter uspešni izvedbi pohoda. V veliki meri so k temu prispevali člani AO Planiskega društva Jesenice in požrtvovalni jeseniški gorski reševalci, katerim se organizatorji iskreno zahvaljujejo za dobro opravljeno delo.

Sankaške tekme na Pristavi

Naš sindikalni odbor valjarne profilov je že lani na svoji seji sklenil, da tudi letos organizira sankaške tekme na Pristavi. Ze takrat smo nakupili praktična darila za tekmovalce z novoletnim pustom. Ker se prvi dve nedelji v mesecu januarju, ko je bilo snega še na pretek in tudi vreme ugodno, nismo potrudili izvesti tekmovanja, ker smo mislili, saj bo zima še dolga, bi se nam to kmalu maščevalo. Odjuga je pobrala sneg in nestrpno smo čakali novega.

Sreča se nam je nasmešnila in odločili smo se, da izvedemo sankaško tekmo v soboto, 21. februarja. V mrzlem lepem jutru smo se tekmovalci ob 8. uri zbrali v Trebežu na Javorniku ter skupaj odšli proti Pristavi. Po dobri uri peš hoje nas je pred domom vlnjudo sprejel oskrbnik doma, naš nekdanji sodelavec Janez Resnik.

Progo za sankaško tekmo smo si izbrali od planinskega doma Pristava do razpotja pod domom, dolgo približno

1.000 m. Tekma je potekala v popolno zadovoljstvo vseh tekmovalcev. Vseh 30 tekmovalcev (glede na veliko število zaposlenih v obratu je to zelo malo) smo obdarili s praktičnimi darili, seveda prve z boljšimi, zadnje s slabšimi, tako da smo bili vsi zadovoljni. Za malico nas je postregla oskrbnikova žena Marija z domačimi kuhinjskimi klobasami.

Sindikalnemu odboru železarne, posebno v obratih na Javorniku in Bli, bi svetoval, da tudi oni izvedejo svoje sankaške tekme na Pristavi. Snega je še dovolj in tudi sama tekmovalna proga je dostopna vsakomur.

S prijetnimi vtisi smo se v poznih popoldanskih urah vračali proti domu z željo, da se zopet kmalu srečamo v planinskem domu na Pristavi.

V imenu vseh tekmovalcev se sindikalnemu odboru valjarne profilov zahvaljujem za dobro pripravljeno sankaško tekmo.

H. M.

Pokal Jesenic Blejcem

Na drsališču Podmežakljo je bil v nedeljo tradicionalni mednarodni turnir v kegljanju na ledu za XIV. prehodni pokal mesta Jesenice. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo je prevzela občinska zveza za telesno kulturo Jesenice. V hudi mednarodni konkurenci je prvo mesto zasedla ekipa Bled (Potočnik). Nato sledita z enakim številom točk kot zmagovalca ekipa Weis Blau (München) in pa ATUS Weiz.

Skupno se je na turnirju zbralo 15 ekip iz Avstrije, ZRN, Italije, Bleda, Jesenic in Kranjske gore. Izenačenost ekip je bila zelo velika, tako da je o prvih treh mestih odločal boljši količnik dobljenih iger v posameznih srečanjih. Šele po končnem

izračunu je bil znan zmagovalac in to so bili Blejci. Na drugem in tretjem mestu sta rutinirani ekipi ZRN in Avstrije. Za presenečenje turnirja pa so poskrbeli kegljači Save z Jesenic, ki so v zadnjem času začeli kegljati zelo dobro. Zasedli so peto mesto in pustili za seboj vrsto naših dobrih ekip, kakor tudi vse Italijane. Ta uspeh kegljačev Save ni slučajen, ampak v zadnjem času kegljajo vedno bolje in so že večkrat posegli tudi po prvih mestih. Ostala naša moštva so nekoliko zatajila.

REZULTATI: 1. Bled (Potočnik) 21 točk, 2. Weis Blau (München) 21 točk, 3. ATUS Weiz 21 točk, 4. Villacherl-mo-nade 18 točk, 5. SGP Sava 18 točk.

— ne

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

28. februarja in 1. marca nem. barvni film **HELGA**, v režiji Ericha Bendera, v glavni vlogi Ruth Gasmann, ob 17. in 19. uri.

1. marca amer. barvni film **KNJIGA O DZUNGLI** — mladinski risani film, ob 15. uri.
2. marca šp. ital. franc. barvni film **CLOVEK IZ ISTAMBULA**, v glavni vlogi Horst Buholtz, ob 17. in 19. uri.

3. in 4. marca amer. barvni CS film **SIN REVOLVERASA**, ob 17. in 19. uri.

5. marca angl. barvni film **TRAPER**, v režiji Georga Brauna, v glavni vlogi Rita Tuschinger, ob 17. in 19. uri.
6. marca amer. film **NAJBOLJ NEUMNI DNEVI STANLIA IN OLIA**, ob 17. in 19. uri.

7. marca zah. nem. barvni CS film **PEKEL V MONTOBIJU**, v režiji Sheldona Reynoldsa, v glavni vlogi Lex Barker, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

28. februarja in 1. marca amer. barv. CS film **SIN REVOLVERASA**, ob 18. in 20. uri.

2. in 3. marca nem. barvni film **HELGA**, ob 18. in 20. uri.

4. marca angl. barvni film **TRAPER**, ob 18. in 20. uri.

5. in 6. marca ital. barvni CS film **IZKRCAVANJE V ANCIJU**, ob 18. in 20. uri.

7. marca franc. barvni film **BENJAMIN**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

28. februarja franc. barvni CS film **CUSTER Z ZAHODA**.

1. marca franc. šp. barvni CS film **AGENT X 13**.

2. marca nem. barvni film **HELGA**.

7. marca ital. barvni CS film **IZKRCAVANJE V ANCIJU**.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

28. februarja franc. šp. barvni CS film **AGENT X 13**.

1. marca amer. barvni film **HEROJI GVADAL KANALA** in šp. ital. barv. CS **CLOVEK IZ ISTAMBULA**.

4. marca ital. barvni CS film **IZKRCAVANJE V ANCIJU** in jugoslovanski barvni film **MOST**.

7. marca amer. barvni CS film **SIN REVOLVERASA**.

Kino KRANJSKA GORA

28. februarja amer. barvni film **HEROJI GVADAL KANALA**.

28. februarja amer. barvni film **KNJIGA O DZUNGLI**.

1. marca ital. barvni CS film **IZKRCAVANJE V ANCIJU**.

5. marca amer. barvni CS film **SIN REVOLVERASA**.

7. marca nem. barvni film **HELGA**.

7. marca jug. barvni film **MOST**.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru RTA se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje brodošla.

Angel Ozebek
telefonska centrala

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage žene, mame in stare mame

ANGELE GLUHAR

se iskreno zahvaljujemo zdravniški dr. Rusovi za njeno skrb in zdravljenje pokojnice. Zahvaljujemo se tudi tovarišici Justini Pogačar, ki je nesebično pomagala naši pokojni mami v težkih trenutkih in ji lajšala trpljenje. Iskrena zahvala tudi vsem sosedom, posebno pa Tomaževim mami. Zahvala tudi Slavki Zalokarjevi za poslovilne besede ob odprtem grobu, enako pevcem društva upokoencev Javornik in godbi na pihala iz Gorij za žalostinke. Dalje vsem darovalcem vencev in cvetja, kolektivom orodjarne strojnih delavnic, Specerije Bled, Golf hotela Bled, Vezanine Bled — obratu konfekcije, nekdanjim sodelavkam Vezanine Bled, Mesarskemu podjetju Radovljica, tovarišu Stebitu in njegovim sodelavcem in RK Gorje.

Zahvala vsem, kateri ste nam izrekli iskrena sožalja in jo pospremili na njeni zadnji poti v tako lepem številu.

Zaljubljeni: Može Jože, sin Janko, sin Jože z družino, hčerka Minka z možem Francijem in hčerka Božena z družino.

ZAHVALA

Kolektivno Stanovanjskega podjetja Jesenice se najtopleje zahvaljujem za podarjeni denar namesto venca ob smrti moje drage mame.

Pleš Marija — Ivanka

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij pri podjetju

VODOVOD JESENICE

objavlja naslednja prosta delovna mesta za nepolni delovni čas:

	delovni čas	OD din/h neto
1. UPRAVLJAC VODNIH ČRPALK NA KOČNI KV delavec kovinske ali elektro stroke	dnevno 1 ura	4,20
2. UPRAVLJAC VODNIH ČRPALK LIPCE KV delavec kovin. ali elektro stroke	dnevno 1,5 ure	4,00
3. NADZORNIK VODOVODA KOROSKA BELA čistilec zajetja	dnevno 2 uri	4,00
4. NADZORNIK VODOVODA MOJSTRANA mesečno	20 ur	3,70
5. NADZORNIK VODE UKOVA — inkasant vodarine	dnevno 2 uri	4,50
6. ČISTILKA PROSTOROV UPRAVE	dnevno 2 uri	3,40
7. ČISTILKA DELAVNICE	dnevno 1 ura	3,40

Za delovna mesta od 1 do 5 je delo tudi ob nedeljah in praznikih.

Kandidati naj se prijavijo v enem tednu po objavi na upravi podjetja, Jesenice, Sp. Plavž 6/a.

Poleg lastnoročno napisane prošnje predložite tudi izkaze o strokovnosti in dosednji zaposlitvi. Nastop službe takoj.

DELAVSKA UNIVERZA JESENICE

razpisuje naslednje tečaje za:

- kurjače centralnih kurjav (skupaj 226 šolskih ur); kandidati dobijo spričevala
- skladiščnike (skupaj 110 šolskih ur);
- šivalno-krojni tečaj, ki bo marca na Blejski Dobravi in aprila v Mojstrani;
- nemškega jezika — začetniški in nadaljevalni (začetniški 100 ur, nadaljevalni 60 ur).

Prijave sprejema Delavska univerza, Titova 64, telefon 82-427.

Pionirji so tekmovali za republiške naslove

Minulo soboto in nedeljo je bilo na Zelenici tekmovalje za republiško prvenstvo za cibernice, za mlajše in starejše pionirje v slalomu in v veleslalomu. Organizator tekmovalja TVD Partizan Tržič se je zelo potrudil, kljub temu pa je prišlo do nekaterih neveselosti. Progi za slalom sta bili zakoličeni po snegu, ki ni bil dovolj utrjen. Na progi za veleslalom pa je tekmovalo čez dvesto cibernic in mlajših pionirjev, kar je odločno preveč, pa tudi toplo sonce je napravilo svoje. Zato je bilo precej padcev in tudi nekaj poškodb. Starejših pionirjev in pionirk je tekmovalo nekaj več kakor sta na progi, ki je bila trasirana na plazu Begunjščice in je odlično vzdržala do konca tekmovalja in ni prišlo do nobene nezgode. Na tekmovalje je poslalo svoje najmlajše 29 društev.

REZULTATI:

SLALOM:

MLAJŠE PIONIRKE: 1. Andreja Urh, Tržič, 1:28,7, 2. Andreja Vagner, Tržič, 1:33,7, 3. Lučka Sarini, N. mesto, 1:34,1, 8. Marjana Čop 1:50,0,

9. Mojca Pesjak 1:51,1 (obe Jesenice).

Vseh uvrščenih 15.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Igor Popenko, Branik Mb., 1:26,6, 2. Duško Senčar, Branik Mb., 1:29,1, 3. Mladen Franko, N. Gorica, 1:32,1, 8. Ziga Saksida 1:39,9, 9. Boštjan Gasar 1:40,9, 19. Robi Bizjak 1:51,3, 24. Sašo Oblak 1:58,6, 28. Rok Stravs 2:03,6 (vsi Jesenice).

Vseh uvrščenih 35.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Irena Tiršek, Sl. Gr., 1:24,3, 2. Jožica Crešnar, Branik, 1:26,9, 3. Urška Čop, Branik, 1:32,3, 6. Metka Grilc 1:40,5, 12. Edith Oitzl 2:02,5 (obe Jesenice).

Vseh uvrščenih 13.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Mišo Magušar, Enotn., 1:18,4, 2. Alojz Polajnar, Tržič, 1:19,4, 3. Edi Fortin, Mežica, 1:25,7, 4. Matjaž Šoberl 1:26,3, 22. Miran Sluga 2:02,8 (oba Jesenice).

Vseh uvrščenih 26.

VELESALOM: CICIBANKE: 1. Darja Černe, Br., 0:56,9, 2. Nuša Tome, Medvode, 0:57,0, 3. Renata Caf, Jesenice, 1:00,1.

Vseh uvrščenih 33.

CICIBANI: 1. Stojan Lukanc, Tržič, 0:54,0, 2. Mitja Valič, Šk. Loka, 0:54,8, 3. Miran Štefe, Tržič, 0:56,5.

Vseh uvrščenih 64.

MLAJŠE PIONIRKE:

1. Jelka Pečarič 1:02,9, 2. Andreja Pogorelec 1:05,0 (obe Branik), 3. Lučka Sarini, N. mesto, 1:05,3, 12. Marjana Čop 1:09,9, 17.—18. Mojca Pesjak 1:16,5, 36. Polona Čop 1:43,9 (vse Jesenice).

Vseh uvrščenih 42.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Igor Popenko, Branik, 0:57,4, 2. Sašo Oblak, Jes., 0:57,9, 3. Janez Zibler, Tržič, 0:59,2, 5. Rok Stravs 1:00,5, 12. Boštjan Gasar 1:03,3, 14. Primož Veskovci 1:04,0, 50. Ziga Saksida 1:21,4, 70. Robi Bizjak 1:45,1, 71. Marko Pogačnik 1:56,8 (vsi Jesenice).

Vseh uvrščenih 75.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Edith Oitzl, Jes., 1:13,8, 2. Irena Tiršek, Sl. Gr., 1:16,3, 3. Irena Bogataj, Tržič, 1:21,0, 7. Mojca Polc 1:24,2, 8. Metka Grilc 1:25,0, 13. Slavica Kerec (vse Jesenice).

Vseh uvrščenih 27.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Bojan Križaj 1:11,0, 2. Alojz Polajnar 1:14,2 (oba Tržič), 3. Matjaž Šoberl 1:14,3, 8. Janez Peskar 1:20,7, 15. Miran Sluga 1:24,8, 30. Jani Bohinc 1:30,5, 32. Matjaž Arnez 1:31,8 (vsi Jesenice).

Vseh uvrščenih 65.

MEDALJE SO OSVOJILI:

	zla	sre	bro
	te	brne	naste
Tržič	3	3	3
Branik	4	3	1
Jesenice	1	1	2
Sl. Gradec	1	1	—
Enotnost	1	—	—
Škofja Loka	—	1	—
Medvode	—	1	—
Novo mesto	—	—	2
Nova Gorica	—	—	1
Mežica	—	—	1

Pionirji Branika so osvojili osem medalj. Temu se ni čuditi, saj ima Maribor z okoli 20.000 smučarjev, odlično pripravljeno smučišče na Pohorju s sistemom žičnic in enotno organizacijo z močnim financiranjem. Vse priznanje zaslužijo Tržičani. Tržič je majhno mesto in nabirajo smučarski kader iz relativno majhnega števila mladine. Kako dosegajo uspehe? Na Zelenici imajo odlična smučišča, dovolj strokovnih kadrov — nekdanjih tekmoval-

cev in izredno urejeno sodelovanje s šolami. Vsa finančna sredstva za vzgojo mladih kadrov pa prejema le TVD Partizan. Torej ne cepijo niti moči niti denarja.

Dejstvo je, da Jeseničani od lanskega leta nismo napredovali kljub marljivemu delu v pionirskem referatu. Res je tudi, da so naši tekmovalci imeli izredno smolo in so razmerno maloštevilno stopstvo — pri cibernicah nobenega in pri cibernicah eno tekmovalko. Zaradi neugodne zime ni bilo dovolj tekmovalcev za kategorizacijo in so mnogi dobri tekmovalci ostali doma, ker niso imeli ustreznega razreda. Upravičena pa je trditev, da se bodo morali odločujoči forumi zgledeovati po Mariborčanih in Tržičanih, če smo se odločili, da je na Jesenicah smučanje prioriteten šport.

Tudi to tekmovalje je pokazalo, da na istem kraju in na isti dan morejo tekmovalci samo tekmovalci ene kategorije, da sme na isti progi nastopiti največ 150 tekmovalcev (še to je preveč) in da mora biti merjenje časov na takšnem tekmovalju z ustreznimi napravami, ne pa ročno.

T. S.

Jakopiču napravili krivico

Na smučiških Pohorja je bilo v soboto in nedeljo republiško prvenstvo v veleslalomu in slalomu v organizaciji SK Branik. Prvi dan je bil na sporedu veleslalom. Naslove republiških prvakov sta si priborila Jakopič in Tevževa.

Na startu se je zbralo 75 tekmovalcev in tekmovalk iz

16 slovenskih klubov. Že prvi dan so imeli Jeseničani največji uspeh. Med člani so osvojili prva štiri mesta, sicer pa najdemo tudi med prvo deseterico kar šest naših smučarjev. Proga za veleslalom je bila dolga 1250 m, višinska razlika pa je znašala 270 m. Postavil jo je Šipek z 42 vratici, ki pa so bila precej

zaprti. Nekateri naši tekmovalci vedo povedati, da je bila raznaeroma lahka proga. Poleg tega pa je bilo tekmovaljevanje v meglenem snežnem vremenu.

Pri članih, ki so startale na isti progi kot člani, je Ravenčanka Tevževa že s startno številko 1 postavila najboljši čas. Vse poznejše tekmovalke ga niso mogle izboljšati. Najbolje se ji je približala Cizejeva, nato pa Pirnatova.

Pri članih je Jakopič znova potrdil dobro formo in zanesljivo zmagal, čeprav po prihodu v cilj ni bil najbolj zadovoljen. Najbolj utrujen, kakor je povedal sam, je bil Andrej Klinar. Morda pa ga je tudi utrudila vest, da je bil drugi. Tretji je Gašperšič, četrti pa Pesjak.

REZULTATI:
CLANICE: 1. Tevž (F) 1:34,43, 2. Cizej (B) 1:34,90, 3. Pirnat (B) 1:36,92.

CLANI: 1. Jakopič 1:26,23, 2. A. Klinar 1:27,10, 3. Gašperšič 1:27,58, 4. Pesjak 1:29,26 (vsi Jesenice), 6. Ponikvar 1:30,26, 10. Straus 1:30,76 (Jes).

— ne

Drugi dan članskega republiškega prvenstva je prinesel največ uspeha mariborskemu Braniku, kljub temu da so za velike favorite veljali naši smučarji. Naslove sta si priborila 19-letni Javnik in 20-letna Pirnatova. S tem sta nedvomno precej ublažila polom, ki so ga Mariborčani doživeli na sobotnem veleslalomu. Proga je bila postavljena na trasi FIS: Imela je 180 m višinske razlike. Prva je imela 50 vratic, druga pa 49.

Za dekleti so odšli na progo člani, toda za zmagovalca po prvi vožnji je bilo treba počakati vse do 80. oz. 83. startne številke, s katerimi sta vozila Gašperšič in Jakopič. Že to nam dovolj zgovorno pove, da naša smučarska zveza še do danes nima urejenih statusov tekmovalcev. Vedeti je namreč treba, da naši reprezentantje takrat, ko vsi ostali tekmovalci nabirajo točke, za dobra mesta na domačih tekmovanjih, se le-ti borijo za FIS točke v tujini. Ko pa pride tekmovaljevanje za naslov republiškega državnega prvaka, pa so ti odlični smučarji izžrebani

med zadnjimi, ker nimajo razreda.

V drugem teku pa je prišlo do velikega spodrsiljaja organizatorjev. Naš smučar Jakopič je bil v žolčni debati diskvalificiran. Namreč sodnik pri vraticih trdi, da je eno nogo zgrešil palico vrat. To je takoj po prihodu na cilj demantiral Jakopič, prav tako tudi vodstvo jeseniških smučarjev. Namreč Jakopič trdi, da je z obema smučkama pripeljal po vseh predpisih v vrata. Tu ga je zaneslo in odrinil je palico. Sodnik pa trdi ravno nasprotno. Jakopič je bil tako diskvalificiran. Kljub spodrsiljaju pa je v drugem teku z visoko startno številko s časom 91:17 takoj za zmagovalcem Javnikom.

REZULTATI:

CLANICE: 1. Pirnat (B) 105,65, 2. Kramar (T) 113,78, 3. Bem (R) 115,12.

CLANI: 1. Javnik (B) 91,11, 2. A. Klinar (Jes.) 93,56, 3. Gašperšič (Jes.) 93,59, 4. Bedrač (B) 93,66, nato sledijo Jeseničani: 5. Pesjak 93,83, 6. Ponikvar 93,98, 7. Štravs 94,68 itd.

— ne

SGP Sava najboljša

Po tridnevni bojih so se v nedeljo v Kranjski gori končale VIII. zimске športne igre gradbenih delavcev Slovenije. Skupno se je zbralo in pomerilo v veleslalomu, slalomu in tekih 681 tekmovalcev in tekmovalk iz 43 slovenskih podjetij. Tekmovalci so se tri dni merili za ekipni prehodni pokal, katerega podeljuje republiški odbor sindikatov Slovenije. Druga najbolj uvrščena ekipa je prejela pokal občinskega sindikalnega sveta, tretja pa pokrovitelja tega tekmovanja Gradisa iz Ljubljane.

Zmagovalci v posameznih disciplinah so prejeli praktična darila in diplome.

Najmočnejša je bila udeležba v veleslalomu in slalomu, saj se je obakrat zbralo na startu 300 tekmovalcev in tekmovalk. Dobra je bila udeležba tudi v tekih, štafet pa je nastopilo kar 11.

Največ uspeha so imeli tekmovalci in tekmovalke SGP SAVA Jesenice, saj so skoraj v vseh disciplinah zasedli prvo mesto in s tem tudi pokal sindikatov Slovenije. Na drugem mestu je kranjski PROJEKT, na tretjem pa GRADIS iz Ljubljane.

Prireditve je popolnoma uspela, za kar zasluži vso pohvalo pokrovitelja tekmovanja GRADIS Ljubljana, posebno še poslovna enota Jesenice, ki je imela na skrbi celotno izvedbo tekmovanja.

REZULTATI — VELESALOM — MOSKI DO 33 let (156 nastopajočih): 1. M. Klinar 1:05,7, 2. Cop 1:08,6, 3. Svetina (vsi Sava Jesenice) 1:09,9.

od 33 do 40 let: 1. Šarc (IMV) 58,4, 2. M. Lakota (Sava J.) 59,4, 3. Stupar (ZRM) 1:01,2.

Nad 40 let: 1. Lapajne (Emona) 46,0, 2. Jocič (Projekt) 47,2, 3. Vidmar in Vovk (oba Geodetski zavod) 47,5.

ZENSKE: 1. Stravs (Sava J.) 49,1, 2. Kores (Konstruktor) 53,4, 3. Sekne (Projekt Kranj) 54,2.

SLALOM — MOSKI DO 33 let: 1. M. Klinar (Sava J.) 52,3, 2. S. Klinar (Kovinar) 56,4, 3. Markovič (Gradnja Zalec) in Svetina (Sava J.) 57,3.

NAD 33 LET: 1. Lakota (Sava J.) 51,8, 2. Jemc (Geodet. zavod) 53,4, 3. Cizej (Gradis) 53,9.

TEKI — MOSKI DO 33 let (6 km): 1. Zupan (Sava J.) 22:10,5, 2. Naglič (Projekt Kranj) 25:11,5, 3. Čufar (Sava J.) 25:31,0.

NAD 33 let (3 km): 1. Repina (Bohinj) 14:32,5, 2. Stanovnik (Gradis) 14:44,0, 3. Marn (Tehnik) 14:47,0.

ZENSKE (3 km): 1. Kunstelj (Sava J.) 18:26,0, 2. Primožič (Pionir) 19:04,5, 3. Pišer (Konstruktor) 19:09,5.

ŠTAFETA 3 x 3 km: 1. Sava Jesenice 34,43, 2. Projekt Kranj 38,33, 3. Tehnik Skofja Loka 39,42.

EKIPNI VRSTNI RED: 1. SAVA Jesenice, 2. PROJEKT Kranj, 3. GRADIS Ljubljana, 4. Slovenija ceste, 5. IMV Ljubljana itd.

— ne

Prispevki za halo

Od 18. 2. do 24. 2. 1970 je bilo v korist gradnje hale Podmežakloj zbranih 9.265 din. Od tega so precejšen del spet prispevali železarji in s tem pokazali, da niso brezbrizni do načrta — zgraditi na Jesenicah športno dvorano.

Po 10.— din so prispevali: Boris Kos, Franc Vrtačnik, Ivo Volarič, Drago Knific, Aleksander Sabek, Anton Kavčič, Stane Martinčič, Anton Pretnar, Janez Svetina, Jože Smid, Jože Benduš, Minka Boštjančič, Stan-ko Brus, Franc Dovžan, Miro Noč, Lovro Oblak, Mirko Praprotnik, Andrej Smolej, Tatjana Srpič, Fanika Zupančič, Hedvika Škrjanc, Jerca Langus, Lado Kržišnik, Viko Železnikar, Mitja Mrak, Franci Šturm, Vinko Noč, Karel Gasar, Franc Kolarič, Anton Kores, Stanko Stenko, Nikica Grlič, Franc Lešnjak, Marija Cufar, Janez Dobravc, Roman Benedejčič, Ludvik Čebulj, Drago Vrhovnik, Ciril Kapus, Janez Mur, Mara Kemperle, Tomaž Ravhekar, Vlado Milosavljevič, Andrej Puc, Franc Mertelj, Husein Suljanović, Jože Hodnik, Karel Razingar, Ernest Zupan, Metka Stare, Oton Endlihar, Franc Drol, Anton Zupanc, Franc Čuden, Jakob Rejc, Cveto Sekardi, Joža Novak, Riko Bobič, Ivan Sorl, ing. Dušan Sikošek, inž. Joža Kramar, Draga Ulčar, Lojze Mrak, Zupan-Kokotinek, Srečo Pestotnik, Dora Kapus, Breda Lah, Angelca Prešeren, Ela Hafner, Ksenja Pavlovič, Jože Slibar, Janez Pikon, Anton Razingar, Anton Beton, Valentin Rozman, Stane Škripec, Hamo Grbič — Drago Volf, Valentin Zupan, Dušan Bajt, Stefan Hrovat, Darko Simonič, Dušan Matič, Slavko Sušnik, Janez Rožič, Edvard Zupan, Franci Kobentar, Peter Kvas, Klara Gazdova, France Kmět, Leopold Lautar, Alfonz Mencinger, Marjan Oblak, Milan Polak, Janez Dolžan, Franc Lah, Milan Vister, Andrej Steffelin, Jože Vogričič, Jaka Razingar, Janez Malenšek, Miha Skomavc, Filip Ravnik — Jože Klinar, Mirko Robič, Franc Rekar, Minka Rogelj, Lovro Oblak, Janez Kramar, Ivan Bucek, Anton Burja, Anton Humer, Neko Čeček, Rado Ravninar, Milan Čop, Jože Urh, Jože Avguštin, Zlato Lipovšek, Jože Jokl, Herman Konjšek, Neža Frelj, Radko Gartner, Helena Pikon, Dora Stenko, Stane Begoš, Matija Dominko, Jože Gerdej, Jože Homan, Leopold Kastelic, Liljana Kenda, Ivan Koritnik, Marjan Lah, Franc Morič, Anton Preželj, Vili Zupančič, Matija Pesjak, Janez Arhar, Alojz Bec, Vinko Demšar, Mirko Dreša, Rudolf Horvat, Jurij Jerič, Viljem Kelih, Julij Kurinčič, Andrej Mohorič, Karl Nagode, Andrej Oblak, Franc Palčič, Vinko Pazlen, Anton Potočnik, Jože Repinc, Franc Simčič, Alenka Valentinčič, Rado Bajt, Dijana Human, Jože Debelak, Silvo Derganc, Hinko Heine, Vinko Jakopič, Franjo Janša, Rudi Karlin, Ivan Leban, Božo Leban, Marija Leban, Henrik Lužnik, Va-

lentin Markež, Maks Robič, Janez Sušnik, Feliks Urbančič, Franc Zupančič, st., Franc Zupančič, ml., ing. Dušan Bak, Ivan Pušovec, Albin Sodja, Eva Ambrožič, Ignac Heferle, Pavel Kokalj, Tomaž Komel, Boris Ličof, Lucija Lomovšek, Zvonko Lukežič, Maksim Maslič, Branko Pačnik, Janez Polak, Jože Renko, Ferdinand Stefan, Veno Legat (vsi železarna Jesenice), Tone Francot, Jože Pirc (Ljubljana), Fanika Mandič — 5 din;

po 20 din: Sašo Svetina, Franc Jamšek, Rudi Makra, Jože Torkar, Edi Kavčič, Anton Ravninar, inž. Dani Langus, Srečo Vengar, Stane Eržen, Karl Jénsterle, Angel Kuštrin, Albert Pavlič, Ivan Beljan, Zlatko Novak, inž. Franc Brelj, Vinko Smolej, Tilka Avguštin, Ludvik Dolar, in Adolf Jeršin (vsi železarna Jesenice);

po 30 din: inž. Jaka Soklič, Branko Sodja, Jože Košir, Viktor Rižnar, Stefan Heberle, Marjan Petrič (vsi Jesenice);

po 40 din: Jože Stare in Albin Zuber (Jesenice);

po 50 din: Zdravko Kavalar (Hrušica), Ivan Inglič, Slavko Saračević, Franc Hirsénfelder, Jože Slibar, Janez in Franci Terseglav, Anton Markelj, Matjaž Pestotnik, vplačnik, ki prosi, da se njegovo ime ne objavi, inž. Franc Bergant, Milan Zemljčič, Mirko Gasar, Polde Ravninar, Anton Pintar, Milena Filipaj, Feliks Maver, Jonez Rozman (Jesenice), Slavko Beravs (HK Olimpija), Milan Bošković (HK Slavija) Luce Žitnik (JLA Beograd);

po 100 din: vplačnika, ki želita, da se njuni imeni ne objavita, Franc Merlak, Alojz Markež, Eva Pavliček, Mirko Petač, Edo Drobnač, dr. Jože Jénsterle (Jesenice), Miha Rabič (Mojstrana);

130 din: toplotna energija — dnina Horvat;

150 din: gojenci Doma učencev Jesenice;

160 din: valjarna žice Bela;

400 din: Ivanka, Janez, Jože, Tatjana Capuder (Jesenice);

500 din: KKNL Bled in »Turist« Lescce

1.000 din: Sindikat valjarne Bela;

2.000 din: LEK: Ljubljana.

Skupno je na žiro računu sedaj 61.628,50 din. Poleg tega pa so gradbeni odbor nekatera podjetja že obvestila o svojih prispevkih, ki jih bodo nakazala v prihodnjih dneh. Gostinsko podjetje Gorenjka Jesenice bo dalo 11.916,40 din. Montana iz Zalca 200 din, Iskra Otoče 5.000 din, Tovarna pil iz Tržiča za reklamo 500 din, delavski svet Zavoda za vzdrževanje športnih objektov Jesenice pa je za gradnjo namenil 40.000 din.

Gradbeni odbor se vsem za pomoč iskreno zahvaljuje, v upanju, da se bodo s svojimi prispevki oglasili tudi drugi. Številka žiro računa gradbenega odbora za gradnjo hale pri SDK Jesenice je 5153-3-278.